Assegurem-nos-en

2012/2022

CMAG
COL·LEGI DE MEDIADORS D'ASSEGURANCES DE GIRONA

el butlletí

Assegurem-nos-en

2012/2022

Del núm. 118 (2n trimestre de 2012)
al núm. 159 (2n trimestre de 2022)

CMAG
COL·LEGI DE MEDIADORS D'ASSEGURANCES DE GIRONA

el butlletí

Assegurem-nos-en 2012-2022

EDITA
Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona

COORDINACIÓ
Josep M. Torras i Carrillo

PROJECTE GRÀFIC
Nexe Impressions, SL

DIPÒSIT LEGAL: GI-1093-2022

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA CNL DE GIRONA

Aquest llibre ha estat editat gràcies a la col·laboració de

mutuacat fem salut, fem país

pròleg

Assegurem-nos-en, ara i sempre!

Al llarg de tota la història, la societat civil ha estat una peça clau per al manteniment del català com a llengua pròpia de Catalunya i com a vector destacat per a la cohesió social del país. Fins i tot en els moments més foscos de la nostra història, la societat catalana ha expressat un ferm desig de poder emprar la seva llengua amb normalitat a tots els àmbits de la vida quotidiana. I així, any rere any, a tots els sectors han sorgit iniciatives destinades a permetre que el català funcionés com una llengua completa, indefinidament apta per a tots els usos i plenament normalitzada.

Un dels actors d'aquests esforços de normalització de la llengua ha estat el Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona. El seu compromís ferm en favor de la llengua catalana l'ha portat a treballar amb la Secretaria de Política Lingüística i el Centre de Normalització Lingüística de Girona ininterrompudament des de fa gairebé 25 anys per tal de garantir els drets dels consumidors i la plena normalitat de la llengua. Aquesta col·laboració ha donat fruits remarcables tant en el camp de la terminologia i la documentació de les assegurances entre els col·legiats, com també en la difusió, la formació i el foment de l'ús del català en el sector.

Entre els fruits d'aquesta feina conjunta hi ha la continuïtat de 20 anys de la secció *Assegurem-nos-en*, del butlletí trimestral del Col·legi. La publicació que teniu a les mans recull els articles publicats entre 2012 i 2022 sobre "Qüestions de llengua", amb aspectes del corpus lingüístic, i sobre "Recursos", amb informacions útils dels diferents recursos que es posen a disposició dels col·legiats i de la societat en general. Es tracta d'un segon volum, que continua la línia engegada l'any 2012 amb el recull d'articles publicats des de 2002.

Un dels principals valors de les asseguradores és el de cobrir les necessitats i anticipar-se als riscos. En aquest sentit, en un moment clau per definir els reptes i les polítiques de suport al català en el marc del Pacte Nacional per la Llengua, aquesta publicació posa de manifest novament el paper fonamental del teixit associatiu del nostre país i del treball en xarxa amb les administracions per tal d'assegurar el dret dels ciutadans a viure i comunicar-se en català en tots els àmbits i amb plena normalitat.

L'exemple d'aquesta cooperació, i de tantes altres dels diferents sectors de la societat, ens referma en la voluntat participativa, conscients que és l'únic camí per al creixement col·lectiu com a poble i com a país.

Assegurem-nos que treballem plegats per la llengua per encarar els reptes que calgui. *Assegurem-nos-en*, ara i sempre.

F. Xavier Vila i Moreno
Secretari de Política Lingüística i president del Consorci per a la Normalització Lingüística

pròleg

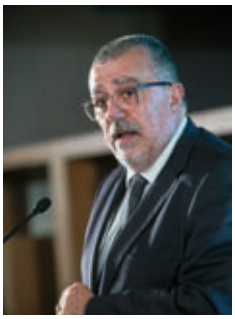

Tal com vàrem fer ara fa una dècada, aquí teniu una nova entrega de l'*Assegurem-nos-en*.

Aquest llibre és la segona part del que vam publicar el 2012. Ara tenim a les nostres mans el recull dels articles apareguts durant la segona dècada.

Al meu entendre, es tracta d'una eina molt vàlida per a la promoció i defensa de la llengua des d'una posició modesta com la nostra, però del tot necessària, tant per al nostre sector com per a la societat en general.

En aquesta edició hem comptat amb el suport i col·laboració de Mutuacat, una entitat amb la qual el nostre Col·legi comparteix tarannà en la suma d'esforços per potenciar interessos comuns de país i de cultura.

Vull agrair especialment la feina feta a totes aquelles persones que han contribuït número rere número de la nostra revista col·legial a enriquir la nostra llengua i haver-nos-hi deixat participar per poder-ne fer difusió.

Moltes gràcies.

Jordi Triola Guillem
President del Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona

Índex

118 | Vacances i viatges / El Catalanitzador 7

119 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (1) / El blog de l'Optimot 9

120 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (2) / Llenguatest Empresa 11

121 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (3) / La telefonia al dia 13

122 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (4) / L'App de la setmana 15

123 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (5) / Apps Posa'ls i Aplica't 17

124 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (6) / Nous termes en català 19

125 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (7) / Col·lecció "Termes Jurídics" 21

126 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (8) / Vocabulari de la responsabilitat social i Lèxic de la crisi econòmica 23

127 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (9) / Dictats en línia 25

128 | Dubtes freqüents —locucions, fraseologia, usos— (10) / OpenThesaurus 27

129 | Noves tecnologies (1) / Models de contractes 29

130 | Noves tecnologies (2) / Diccionari de les llengües del món 31

131 | Parla.cat 33

132 | Voluntariat per la llengua 35

133 | Noves tecnologies (3) / Diccionaris 37

134 | Noves tecnologies (4) / Portal Terminologia Jurídica 39

135 | Noves tecnologies (5) / Diccionari multilingüe de Softcatalà 41

136 | Noves tecnologies (6) / Gramàtica de la llengua catalana i Ortografia catalana 43

137 | Novetats de l'Ortografia catalana: accents diacrítics (1) / Majúscules i minúscules 45

138 | Novetats de l'Ortografia catalana: erra doble, guionet (2) / Cercaapps 47

139 | Novetats de l'Ortografia catalana i la Gramàtica de la llengua catalana (3) / Professionals.cat 49

140 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (4) / Optimot per àmbits 51
141 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (5) / Eines i recursos per a l'empresa 53
142 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (6) / Any Pompeu Fabra 55
143 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (7) / Argumentaris per al català a l'empresa 57
144 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (8) / Diccionari de sinònims d'Albert Jané 59
145 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (9) / Gramàtica essencial de la llengua catalana 61
146 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (10) / Diccionaris terminològics 63
147 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (11) / Català al món digital 65
148 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (12) / Diccionari de la comunicació empresarial 67
149 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (13) / Paremiologia catalana comparada digital 69
150 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (14) / Termes del coronavirus 71
151 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (15) / Gramatica der occitan aranés 73
152 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (16) / VDJOC, videojocs en català 75
153 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (17) / Sobre l'Optimot 77
154 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (18) / Infografies del TERMCAT 79
156 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (19) / Guia de llenguatge inclusiu en el tractament de persones amb discapacitat 81
157 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (20) / Pacte Nacional per la Llengua 83
158 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (21) / Terminologia de la factura elèctrica i del rebut de la llum 85
159 | Novetats de la Gramàtica de la llengua catalana (22) / Compendium.cat 87

118
abril
maig
juny
2012

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió, deixarem de banda els dubtes freqüents en la redacció de documents (que reprendrem l'últim trimestre de l'any) i ens centrarem en un sector més lúdic com el de les vacances d'estiu i els viatges per comentar-ne algunes paraules i expressions.

aeroport de connexió
En anglès es diu *hub*, s'anomenen així aquells aeroports on una companyia aèria té establert un centre de connexió de vols.

bitllet electrònic
Quan reservem o comprem un bitllet en línia, que no té suport físic, parlem de **bitllet electrònic**.

bombolleta
Oblidem-nos, doncs, de la *burbujita*, si anem a la piscina o a la platja amb nens petits que aprenen a nedar els farem posar aquest flotador esfèric a l'esquena: la **bombolleta**.

braçals
I dels flotadors que es posen al voltant dels braços en català n'hem de dir **braçals** i no *manguitos*, que és la denominació manllevada del castellà.

caravàning / caravanisme
Com ja sabeu, és un tipus de turisme que consisteix a viatjar i a allotjar-se en una caravana. Aquesta paraula s'ha adaptat de la forma anglesa *caravaning*.

estoreta
Segurament, ajaguts a la platja, heu sentit sovint la paraula *esterilla*, que és la forma castellana de la nostra **estoreta**.

gandula
Seient plegable de lona amb les potes articulades en forma d'aspa per tal de regular-ne la inclinació, que permet seure-hi o jeure-hi. Aquesta definició la trobem al *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans. En castellà s'anomena *tumbona*.

RECURSOS

En aquest número us volem donar a conèixer **El Catalanitzador**, un programa creat per Softcatalà, associació sense ànim de lucre de què us hem parlat en números anteriors que treballa per al foment de l'ús del català a les noves tecnologies. Es pot descarregar gratuïtament des del seu web:
http://catalanitzador.softcatala.org

El Catalanitzador permet canviar al català la llengua de qualsevol sistema Microsoft Windows aplicant automàticament les modificacions de configuració, paquets de llengua i correctors ortogràfics necessàries per tal que l'usuari pugui treballar en català. Concretament[1]:

- Instal·la paquets d'idioma a Windows XP, Vista i 7; Microsoft Office 2003, 2007 i 2010; i Internet Explorer 6, 7, 8 i 9.
- Configura el català com a llengua de navegació del Firefox, el Google Chrome, l'Internet Explorer i el Safari, de manera que en la navegació per la xarxa totes les pàgines que tinguin versió en català es mostraran directament en aquesta llengua.
- Configura el català com a llengua del sistema i com a llengua d'escriptura, fent que els programes que depenen de la configuració d'idioma, com ara el Gimp, el Picasa o el Google Earth, també canviïn al català (si prèviament no se'ls ha especificat una altra llengua).

Ha estat desenvolupat com a programari lliure per Softcatalà amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística (Departament de Cultura), el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya mitjançant la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC) i la Xarxa Vives d'Universitats, entre altres entitats.

Els passos per instal·lar-lo són pocs, senzills i automàtics, per això us animem a provar-lo: pot ser que, encara que tingueu l'ordinador en català, us faltin elements per catalanitzar.

1 El contingut de l'article no es correspon exactament amb l'actual perquè aquesta eina ha evolucionat.

QÜESTIONS DE LLENGUA

En el butlletí anterior vam fer un parèntesi en l'ordre alfabètic del recull de dubtes per presentar alguns termes relacionats amb les vacances, que ja teníem a tocar. Ara ens toca reprendre el fil.

***finiquito / quitança**
L'escrit en què es reconeix algú quiti d'un deute es diu **quitança**, per tant, hauríem de bandejar el barbarisme **finiquito*.

***formatejar / formatar**
En informàtica, donar a un disc informàtic una estructura que permeti escriure-hi dades i llegir-les se'n diu **formatar**. El TERMCAT va desestimar la forma **formatejar*.

fullet / fulletó
Un **fullet** és un imprès d'un nombre de pàgines no superior a cinquanta, que pot adoptar formats i plegats diversos i que té una finalitat informativa o publicitària. En canvi, el **fulletó** és un fascicle d'una obra literària publicada fragmentàriament, o també pot fer referència a una telesèrie llarga i de to melodramàtic. Per tant, convé tenir present d'utilitzar cada paraula en el context adequat.

RECURSOS

En números anteriors us hem parlat de l'Optimot, un cercador d'informació lingüística que ajuda a resoldre dubtes sobre la llengua catalana. Amb l'objectiu d'apropar aquest servei a la ciutadania mitjançant les xarxes socials i d'aprofitar aquesta eina per contribuir al màxim a l'aprenentatge de la llengua la Direcció General de Política Lingüística ha posat en marxa **El blog de l'Optimot**, que trobareu a l'adreça següent: http://blocs.gencat.cat/optimot.

Al blog s'expliquen de manera planera qüestions lingüístiques que són objecte de consulta habitual. S'informa també als usuaris sobre millores incorporades al cercador i es faciliten estratègies i trucs per obtenir resultats més acurats en les cerques. Els apunts del nou blog es publiquen els dimecres, cada quinze dies, des del 5 de setembre de 2012.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Un cop més, reprenem la selecció de paraules o expressions que ens fan dubtar quan volem usar-les amb precisió.

gran

Segur que l'ús d'aquesta paraula us ha fet ballar el cap més d'una vegada, perquè sovint la utilitzem com a sinònima de **gros**, però no tenen exactament el mateix significat. **Gran** serveix per indicar edat avançada d'algú, i també vol dir que alguna cosa és –segons la definició del diccionari– 'de dimensions superficials, capacitat, quantitat, intensitat, importància, dignitat considerables, que excedeixen les que són ordinàries o usuals'.

Així, podem dir frases com: abans, quan els fills eren *grans* se n'anaven de casa; aquests darrers anys vivim immersos en una *gran* crisi; el Col·legi compta amb *grans* professionals de la mediació, etc.

gros

En canvi, l'adjectiu **gros** o **grossa** es refereix a volum, a alguna cosa que té un volum físic considerable, que ultrapassa el volum ordinari.

Per exemple, podríem dir: si algú escriu la història del Col·legi de Mediadors, segur que serà un llibre ben *gros*.

inclús / fins i tot

Potser, si busqueu inclús en algun diccionari de paper, no el trobareu o estarà marcat com a incorrecte. Però des de fa ja alguns anys, el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans dona com a adverbis sinònims **inclús** i **fins i tot**, és a dir, que signifiquen el mateix, i per tant podem fer servir l'un o l'altre indistintament.

inserir / *insertar

Fer que una cosa s'introdueixi, sigui inclosa, sigui continguda dins una altra és inserir. Així doncs, hauríem de deixar de banda la forma incorrecta **insertar*.

RECURSOS

Us presentem una eina que us pot ser útil per conèixer, d'una forma global, la presència i situació del català al vostre despatx o empresa. Es tracta de **Llenguatest Empresa**[1], un recurs que la Direcció General de Política Lingüística posa a disposició de qualsevol empresa per fer una anàlisi ràpida que serveixi de punt de partida per introduir millores en el terreny de la gestió lingüística.

Llenguatest Empresa (www.gencat.cat/llengua/llenguatest) és un formulari autoemplenable que conté 14 preguntes. Es respon de forma molt ràpida (en un minut, aproximadament) sense necessitat de registrar-se ni donar dades identificatives. Un cop assenyalada la resposta afirmativa o negativa de les preguntes que es plantegen s'obté de forma automàtica una diagnosi sobre la situació lingüística de l'empresa. A més a més, es reben propostes de millora, informació sobre recursos que hi ha a l'abast per aplicar-les i indicacions legals útils.

Com dèiem, aquesta eina aporta una visió general i un primer punt de partida, que es pot detallar i aprofundir amb altres recursos avaluatius, com ara l'Indexplà. Si hi esteu interessats només us heu de posar en contacte amb el servei de català del Consorci per a la Normalització Lingüística més proper al vostre despatx (www.cpnl.cat/girona) i els seus tècnics, experts en gestió lingüística, us ajudaran en tot el que calgui.

1 Aquest recurs actualment no està disponible.

121
gener
febrer
març
2013

QÜESTIONS DE LLENGUA

Aquest any 2013 continuarem ampliant la llista de dubtes freqüents, amb l'objectiu de poder-ne fer un bon recull per poder consultar quan us calgui.

link / enllaç
Segons el TERMCAT, Centre de Terminologia de Catalunya, l'element en un document, generalment d'hipertext, que permet connectar amb altres documents o parts de documents s'anomena **enllaç**, que correspon a la forma anglesa *link*.

***liquidesa / liquiditat**
La paraula **liquidesa* no existeix en català, sinó que és **liquiditat**, qualitat de líquid. En l'àmbit de l'economia, la comptabilitat, les assegurances i les finances, es parla de **liquiditat** per referir-se al conjunt de característiques d'un actiu que permeten transformar-lo en efectiu de manera immediata, o a la qualitat d'un actiu financer o de l'actiu d'una empresa de ser fàcilment convertible en diner efectiu en qualsevol moment.

llançar / llençar / tirar
Tots tres verbs són correctes, l'únic que cal és conèixer el significat precís de cada un per usar-los en el context adequat. **Llançar**, **llençar** / **tirar** són sinònims amb el significat de deixar anar amb fort impuls alguna cosa de manera que recorri una distància en l'aire. Per exemple, podem dir: llançar una pedra, llançar un nou producte al mercat... Ara bé, si ens referim a posar una cosa en un lloc destinat a recollir les deixalles, per desfer-nos-en, o a malgastar diners... aleshores farem servir sobretot el verb **llençar**. Així, podem fer frases del tipus: comprar això és llençar els diners, no llenceu documents amb dades personals al contenidor...

medi / mitjà
Aquests dos noms són correctes, però, com en el cas anterior, hem de saber utilitzar-los en el context precís, ja que sovint es confonen o es fan servir com a sinònims, i no és el cas. **Medi** fa referència a l'element o substància que envolta una cosa. Per exemple: l'aire és el medi en el qual vivim. En canvi, **mitjà** és allò que serveix per arribar a un fi. Així doncs, parlarem de mitjans de transport, mitjans de comunicació, direm que llegir l'Assegurem-nos-en és un bon mitjà per solucionar dubtes...

RECURSOS

Amb motiu del Mobile World Congress, que ha tingut lloc el mes de febrer d'enguany a Barcelona, el Centre de Terminologia TERMCAT, amb la col·laboració del Departament d'Empresa i Ocupació, ha publicat el recull **La telefonia al dia**.

Som davant d'un sector de consum massiu, i per això termes com *aplicació nativa*, *aplicació web*, *pantalla tàctil* i *multitàctil*, *giny*, *codi QR* o *comunicació de camp proper (NFC)* han passat a ser d'ús corrent per a un ampli grup de consumidors.

El aquest recull el TERMCAT ha fet una selecció del lèxic terminològic associat als telèfons intel·ligents i a les tauletes tàctils més rellevant, incorporant conceptes recents, com ara *quarta generació (4G)*, *telèfon tauleta* o *taulèfon*, o *de màquina a màquina (M2M)*, amb la seva definició en català i els seus equivalents en castellà, francès i anglès.

Podeu consultar-lo en línia a www.termcat.cat/docs/PDF/Telefonia/Telefonia.html, on trobareu també una versió per imprimir com a quadríptic plegable de la mida d'un telèfon mòbil.

122
abril
maig
juny
2013

QÜESTIONS DE LLENGUA

Afegim algunes paraules i locucions més a la llista de dubtes freqüents, que aviat ja podrem dir que és força completa.

***medir / amidar / prendre mides / mesurar**

Quan prenem la mida d'un objecte lineal (una taula, una paret, un prestatge...) podem dir que hem d'**amidar**-lo o hem de **prendre mides**, o **prendre la mida**; si més no, el que hem de tenir clar és que d'ara endavant no podem **medir* res, perquè aquest verb no existeix en català. I si volem dir que una cosa té una mida determinada, doncs farem servir el verb **fer**, per exemple, podem dir: aquest prestatge fa 80 cm.

Pel que fa a **mesurar**, té un sentit més ampli i es pot utilitzar per referir-nos a tot tipus de magnituds, a més de les lineals, com per exemple: mesurar la durada de la intervenció dels ponents, mesurar les paraules, mesurar la llargària o el pes d'una cosa...

mortaldat / mortalitat / *mortandat

Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, **mortalitat** significa qualitat de mortal; nombre de morts; relació del nombre de defuncions comptabilitzat en períodes anuals. I **mortaldat**, multitud de morts causades per la guerra, per una epidèmia, etc. Per tant, no s'ha de confondre una cosa amb l'altra. D'altra banda, la forma **mortandat* no és correcta.

nombre / número

Número és el nombre amb què una persona o una cosa és designada dins una sèrie o col·lecció, o l'edició d'una publicació periòdica: un número de loteria, la casa número 18, el número de setembre d'*El Butlletí*. **Nombre** té un sentit més ampli, s'utilitza com a concepte matemàtic: nombre trencat, nombre decimal...; i també com a sinònim de **quantitat**: van assistir a l'acte un gran nombre de mediadors i mediadores. En resum, si volem indicar **quantitat**, tenim la paraula **nombre** com a sinònim, però no **número**.

***novedós / nou / innovador**

No existeix la paraula **novedós*. Les alternatives, segons el que vulguem dir, són **nou** o **innovador**.

RECURSOS

La Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura ha engegat el projecte **L'App de la setmana** amb l'objectiu de fer conèixer l'oferta d'apps en català i fomentar-ne l'ús.

Cada dijous es fa difusió d'una aplicació per a dispositius mòbils en català al canal de notícies del web, al Facebook i al Twitter de Llengua catalana amb l'explicació de les característiques principals i els enllaços de descàrrega a les plataformes dels sistemes operatius Android i iOS i al portal Appsencatalà.cat. L'App de la setmana es pot consultar des de qualsevol ordinador o telèfon mòbil intel·ligent.

Ja s'hi han difós moltes aplicacions: el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2), apps de la Generalitat de Catalunya, la versió catalana de la coneguda aplicació Whatsapp o del joc Apalabrados, de museus, de cerca de llocs d'exhibició de pel·lícules en català (Filmcat), de productes informàtics (Libre Office, Firefox), per aprendre i practicar els pronoms febles (Posa'ls) o idiomes en general (Lext Talk), entre altres.

Podeu consultar l'App de la setmana a: www.gencat.cat/llengua/appdelasetmana.[1]

1 Aquesta iniciativa ha derivat en el cercador d'apps en català Cercaapps: https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/06_catala_llengua_digital/cercapps/ (vegeu l'Assegurem-nos-en núm. 138).

123
juliol
agost
setembre
2013

QÜESTIONS DE LLENGUA

Tornem a recuperar, abans que acabi l'any, la nostra la llista de dubtes freqüents.

***ofertar / oferir / fer oferta**
El verb **ofertar* s'utilitza força en el sector comercial, però no existeix en català. Depenent del context, podem utilitzar el verb **oferir** (un lloc de treball, un curs, un producte) o l'expressió **fer oferta** (en el sentit de posar a la venda un producte, vendre un producte a un preu rebaixat).

on-line / en línia / off-line / fora de línia
Segons el TERMCAT, Centre de Terminologia, les formes angleses *on-line* i *off-line* tenen el seu equivalent en català: **en línia** i **fora de línia**, respectivament.

***omplenar / omplir / emplenar**
Segurament, més d'una vegada hem sentit o vist algú fer servir el verb **omplenar*, però aquesta forma no és correcta. Tenim, en canvi, els verbs **omplir** i **emplenar**, que són sinònims; encara que és preferible utilitzar **emplenar** quan el que s'ha d'omplir és un imprès, un paper...

***parte**
Un barbarisme força estès, però que hem de canviar, segons els contextos, per paraules com **comunicat** (d'accident), **informació** (meteorològica), **informe** (mèdic), **comunicació, relació**...

patrocinador /*espònsor
Segons el *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC2), **patrocinar** significa defensar, sostenir, emparar, subvencionar (una empresa, una causa, etc.), i per tant, qui patrocina és el **patrocinador**. La paraula **espònsor* és un calc de l'anglès.

PIME / pime[1]
Podem fer servir totes dues formes. **PIME** és la sigla que representa 'petita i mitjana empresa', que s'escriu amb lletres majúscules i sense punts, i no té plural (les **PIME**). També tenim la forma lexicalitzada **pime**, que com a mot comú té singular i plural (la **pime**, les **pimes**).

***plaç / termini**
Per referir-nos al temps assenyalat per fer alguna cosa, els pagaments parcials que es fan a temps fixats, etc. podem utilitzar les paraules **termini** o **terme**, però mai **plaç*, perquè no és correcta en català. I cal que tinguem presents també les expressions següents: **a curt termini, a llarg termini, a mitjà termini**.

1 Segons la nova gramàtica les sigles poden formar el plural afegint una essa final en minúscula.

RECURSOS

Al butlletí anterior us parlàvem de la iniciativa l'App de la setmana. Continuant aquest fil d'informació sobre apps en català, en aquest número us volem presentar dues aplicacions mòbils que serveixen específicament per fer pràctiques de llengua.

Posa'ls és una app pensada per aprendre i practicar de forma autònoma l'ús dels pronoms febles a partir d´explicacions teòriques senzilles i exercicis pràctics repartits en set apartats diferents que permeten assolir pas a pas els continguts de forma fàcil i amena.

Aquesta aplicació està destinada especialment a aprenents de català dels nivells B2 i C1 del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MERC), equivalents als nivells intermedi (B2) i de suficiència (C1) de la Direcció General de Política Lingüística, però també resulta útil per a alumnes d'ESO i Batxillerat.

D'altra banda tenim **Aplica't**, una aplicació en llengua catalana dedicada a l'anàlisi de dubtes, dificultats i incorreccions, amb explicacions i equivalències en castellà i anglès. El seu objectiu és ajudar els usuaris a ampliar el vocabulari i a millorar la precisió lèxica mitjançant exercicis i activitats interactives.

Podeu consultar l'App de la setmana a: www.gencat.cat/llengua/appdelasetmana.[1]

1 Aquesta iniciativa ha derivat en el cercador d'apps en català Cercaapps: https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/06_catala_llengua_digital/cercapps/ (vegeu l'Assegurem-nos-en núm. 138).

124
octubre
novembre
desembre
2013

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió veurem unes quantes expressions d'ús corrent que, potser per calc, no fem servir adequadament.

***poc a poc / a poc a poc**
Una altra manera de dir **lentament** és amb la locució **a poc a poc**, de la qual no podem eliminar la primera **a** en cap cas.

***poder amb**
En comptes d'aquesta expressió, que no és correcta en català, podem usar la construcció **poder + infinitiu**, i segons cada cas triar el verb amb infinitiu que sigui més adequat. Per exemple, en lloc de dir **no puc amb tantes reclamacions*, podem escriure **no puc atendre tantes reclamacions**.

***por a / por de**[1]
Els complements d'un nom van acompanyats amb la preposició **de** i no amb la preposició **a**; així doncs, direm **por de**.

***posar de relleu / posar en relleu**
Quan volem ressaltar alguna cosa, una de les expressions que tenim és **posar en relleu**, amb la preposició **en**.

1 Segons la nova gramàtica la paraula *por* pot anar seguida tant de la preposició *de* com de la preposició *a*.

***posar pegues**
La **pega** és una substància negra o molt fosca, residu de la destil·lació del quitrà; també té el significat de tenir mala sort. Per tant, l'expressió **posar pegues* no està bé. Si el que volem dir és que algú o alguna cosa posa obstacles, les expressions possibles són **posar entrebancs**, **posar dificultats**, **posar obstacles** o **posar traves**.

***primar**
En el sentit de 'concedir una prima', el verb **primar** no té cap problema. Ara bé, convé saber que no té el sentit que una cosa és superior a una altra o que té avantatge davant d'altres. En aquests casos, segons el context, tenim els verbs **prevaler**, **fer prevaler**, **prioritzar**, **privilegiar**, **afavorir.**

RECURSOS

Avui us fem memòria (en alguna altra ocasió ho hem explicat) que periòdicament es publiquen al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC) els termes que fixa i normalitza el Consell Supervisor del TERMCAT, moment a partir del qual aquests termes passen a formar part del corpus normatiu de la llengua catalana.

El 14 de novembre es van publicar (DOGC núm. 6.501) **una cinquantena de nous termes en català** pertanyents a diferents àmbits d'especialitat: esports, alimentació, ciències de laboratori clínic, medicina, biologia, economia o educació. En la recerca sobre aquests termes hi han intervingut nombrosos experts en els diferents sectors.

De l'àmbit de l'economia s'incorpora el terme *centralització de tresoreria*; del de l'alimentació, el manlleu *cupcake* (pastisset d'origen anglosaxó); *bràquet* de l'àmbit de la medicina; *bioxip de DNA* o *matriu de DNA* del de la biologia, i *classe inversa inversa* (equivalent a l'anglès *flipped classroom*) de l'àmbit de l'educació. De l'apartat de termes del sector esportiu, que destaca especialment, s'incorporen, per exemple, les denominacions catalanes *esquí d'estel* o *surf d'estel* (en anglès *kiteskiing* o *snowkiting*), *surf de rem* (en anglès *paddle surfing*), o *fitnes*, adaptació catalana de l'anglès *fitness* i reconsideració de la forma inicialment difosa **condicionament físic*, que no s'ha acabat d'implantar.

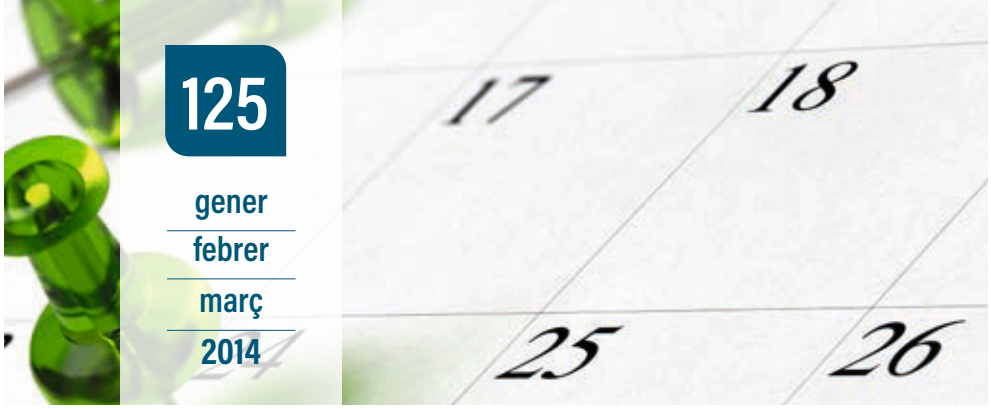

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui veurem algunes paraules que no són correctes en català, i que hauríem de mirar de bandejar, i d'altres que tot i ser correctes cal saber usar en el seu sentit precís segons el context.

punter / capdavanter
La paraula **punter** significa que és a la punta, a l'extrem, d'una cosa. No és aquesta la paraula que hem de fer servir si el que volem dir és que alguna cosa va al capdavant d'un grup, un moviment, etc.

***PYME / PIME / pime**[1]
PIME (que s'escriu sense punts i no té plural) és la sigla de petita i mitjana empresa, que també té la forma lexicalitzada **pime** i el plural **pimes**. I *PYME és la sigla en castellà.

***quant abans millor / com més aviat millor**
Per indicar que una cosa és urgent, en català tenim diferents expressions: **com més aviat millor**, **tan aviat com sigui possible**, **al més aviat possible**. Així, doncs, podem deixar de banda l'expressió **quant abans millor* perquè no és correcta en català.

***quatrimestral**
Aquesta paraula, que vol dir que una cosa dura un quadrimestre o que té lloc un cop cada quatre mesos, s'escriu amb **d**; ve de la forma prefixada del mot llatí **quadri-**.

recolzar / recolzament / donar suport
Totes tres paraules són correctes però cal usar-les en el context precís. **Recolzar** i **recolzament** les farem servir quan ens referim a posar (alguna cosa) de manera que recolzi o descansi sobre un suport, o a sostenir-se en una posició inclinada fent descansar els colzes, l'esquena, etc., sobre un suport. En canvi, si volem dir que advoquem per alguna cosa, la defensem... hem d'utilitzar l'expressió **donar suport**.

***reflexar / reflectir**
El primer verb no existeix en català, sinó que el verb que designa l'acció d'emmirallar i que està relacionat amb el mot **reflex** és **reflectir**.

rentable / rendible
Aquestes dues paraules són correctes, ara bé, s'han d'utilitzar en el context adequat. La forma **rentable** ve del verb **rentar** i significa que alguna cosa pot ser rentada. **Rendible** ve del nom **renda** i del verb **rendir**, que vol dir que alguna cosa produeix un benefici o utilitat, és a dir, són termes de l'àmbit de l'economia. I d'aquest mateix àmbit són les paraules **rendibilitat** i **rendibilitzar**. No són correctes les paraules **rentabilitat* i **rentabilitzar*.

1 Segons la nova gramàtica les sigles poden formar el plural afegint una essa final en minúscula.

RECURSOS

Us volem informar sobre la publicació en línia dels **diccionaris i vocabularis de la col·lecció "Termes Jurídics",** elaborats conjuntament pel TERMCAT i pel Departament de Justícia.

L'any 2012 es va publicar el *Diccionari de dret civil* (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/150/Presentacio), amb 1.160 termes corresponents a les cinc grans àrees clàssiques del dret civil: dret civil general, dret civil d'obligacions i contractes, drets reals, dret de família i dret de successions. Inclou no només els conceptes del dret civil català sinó tots els del dret civil aplicable a Catalunya.

A finals de 2013 es va publicar el *Diccionari de dret administratiu* (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/169/Presentacio), que aplega i defineix 1.130 termes d'aquest àmbit del dret, seleccionats a partir del buidatge dels textos legislatius més rellevants del dret administratiu vigents a Catalunya.

Finalment, enguany s'ha publicat el *Vocabulari de dret penal i penitenciari* (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/172/Presentacio), que conté 2.705 termes corresponents al dret penal, al dret processal penal, al dret penitenciari i també al dret penal militar. Amb aquesta obra el TERMCAT difon actualment en els seus recursos en línia més de 8.000 termes de l'àmbit del dret.

Tots els diccionaris inclouen les definicions en català, les equivalències en castellà, l'àrea temàtica i notes explicatives. Es pot accedir directament a la llista alfabètica de termes o fer cerques simples i avançades en català i en castellà. Quan ha calgut s'han actualitzat o completat les dades de les obres publicades anteriorment en paper.

QÜESTIONS DE LLENGUA

En el butlletí d'aquest trimestre presentem paraules i expressions que són clarament incorrectes i que cal evitar. L'asterisc indica que les paraules són incorrectes.

***revaloritzar**
Tornar a valorar o reconèixer el valor d'alguna cosa, o més concretament, en el món de les assegurances, fer una revaloració: per expressar aquests conceptes el verb adequat és **revalorar**.

***sempre i quan**
Cal canviar aquesta expressió per **sempre que**, que equival a la conjunció **si**, per introduir una condició, i el verb que va al darrere ha de ser subjuntiu.

***solapar-se**
Encavallar-se, **sobreposar-se**, **amagar**, aquests són els verbs que podem fer servir quan volem dir que una cosa se sobreposa a una altra.

***solventar**
Aquest verb no existeix en català, per tant buscarem altres verbs per substituir-lo com **solucionar**, **resoldre**, **donar solució**.

***somer/somera**
Aquestes paraules només fan referència als ases mascle i femella, així doncs, si el que volem és dir que alguna cosa té el sentit de poc profund tenim els adjectius **superficial**, **breu**, **succint** o **succinta**, **resumit** o **resumida**.

***sotasignant**
Aquest és un error freqüent. La persona que signa al peu d'un escrit és el **sotasignat** o **sotasignada**.

***subsanar**
Aquest verb no és correcte en català, igual que el verb **solventar* que hem comentat més amunt, per tant el podem substituir també per **solucionar**, **resoldre** o **donar solució**.

RECURSOS

El TERMCAT ha publicat darrerament dos vocabularis d'interès per a les empreses i organitzacions en general que es poden consultar en línia.

El ***Vocabulari de la responsabilitat social*** (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/175/Presentacio/) s'ha considerat necessari perquè la responsabilitat social de les empreses, les organitzacions i l'Administració pública és cada vegada més important en la societat actual. Conté un total de 36 termes amb les denominacions i la definició en català i els equivalents en castellà, francès, anglès i alemany. En alguns casos s'hi inclouen aclariments conceptuals o notes d'exemple. Per a la seva elaboració s'ha comptat amb l'assessorament de Josep M. Canyelles, especialista en responsabilitat social.

El TERMCAT ofereix també en línia el ***Lèxic de la crisi econòmica*** (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/177/Presentacio/), amb 150 termes i expressions catalans, amb equivalents en castellà, francès, italià, portuguès, anglès i alemany, que s'utilitzen per a explicar la crisi econòmica actual. Són termes, sobretot, de l'àmbit econòmic i financer, però també de l'àmbit social i laboral.

El lèxic pretén oferir un conjunt de propostes denominatives catalanes davant de la multiplicitat de formes que circulen. La major part de termes prové d'un treball del Grup de Coordinació, Qualitat i Terminologia del Departament de Llengua Espanyola de la Direcció General de Traducció de la Comissió Europea.

En ambdós vocabularis des de la pestanya Consulta de termes es pot accedir a la llista alfabètica de totes les denominacions (per a cada un dels idiomes) i desplegar les fitxes, o bé fer directament cerques simples o avançades (en qualsevol dels idiomes) al quadre Text de la consulta.

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió, a més de veure com sempre algunes expressions i paraules incorrectes a fi que puguem deixar-les de banda, també en comentarem alguna que haurem de tenir en compte per poder-la usar amb el seu sentit precís. L'asterisc indica que les paraules són incorrectes.

***tal i com / tal com**
L'expressió correcta és **tal com**. També podem escriure només **com**.

***tals com / com / com és ara**
En el sentit de 'semblant a' tenim diverses expressions per evitar la forma incorrecta **tals com*: **com**, **com és ara**, **com per exemple**.

***tamany**
El castellanisme **tamany* es pot substituir per paraules, segons el context, com **mida** (en el sentit de mesura lineal), **dimensió** o **grandària**.

tanmateix
De vegades s'usa erròniament com a sinònim de les formes **així mateix** o **també**. En canvi, **tanmateix** indica oposició, ve a ser com **però**, **no obstant això**, **malgrat que**...

tarja
Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DLC), té els significats següents: placa rectangular o ovalada on hi ha escrit un nom, una indicació. Obertura rectangular practicada a la part superior d'una paret o d'un envà, sobre una porta. Així doncs, si ens referim a un petit full de cartolina o de material plàstic de forma rectangular amb el nom d'una persona, l'adreça, etc., o per acreditar un permís, o per treure diners... la paraula precisa és **targeta** (de visita, de crèdit...).

tatxar
El DLC ens diu que **tatxar** significa tallar un tros (de determinades fruites, del suro d'una alzina) per comprovar-ne la qualitat. Si el que volem expressar és que s'ha d'eliminar un fragment de text, per exemple, hem de fer servir el verb **ratllar**.

taulell
De vegades es confonen les paraules **taulell** i **tauler**. Vistes així juntes, de seguida ens adonem que no tenen pas el mateix significat. A part d'altres accepcions, la superfície plana i llisa on fixem amb xinxetes, cinta adhesiva, etc. anuncis, llistes, cartells, informacions diverses... és un **tauler**; en canvi, el **taulell** és un tipus de taula estreta que hi ha als comerços i que serveix per mostrar el gènere als compradors.

RECURSOS

Us volem parlar d'un recurs clàssic que no ha deixat mai de ser útil per a l'aprenentatge del català i de qualsevol llengua: els dictats. Serveixen sobretot per treballar les regles de l'ortografia i les seves excepcions.

Per això al web de la Direcció General de Política Lingüística, a l'apartat de Recursos per aprendre català, s'hi pot trobar un recull de **Dictats en línia**. Els trobareu a www.gencat.cat/llengua/dictats.

Estan classificats per nivells d'aprenentatge. N'hi ha del nivell elemental (B1), del nivell intermedi (B2), del nivell de suficiència (C1) i, la majoria, del nivell superior (C2). Cada dictat es compon d'un text escrit (arxiu PDF) i d'una audició o enregistrament sonor (arxiu MP3). S'hi donen instruccions sobre com preparar-los i escriure'ls i també enllaços amb alguns materials de consulta per resoldre possibles dubtes.

Amb aquest número posem punt final al recull de dubtes freqüents que des de fa temps hem anat aplegant, que esperem que us hagi estat útil en la redacció de la vostra documentació.

Però aquest espai no desapareix, continuarem col·laborant en *El Butlletí* amb l'apartat Recursos i amb apunts sobre terminologia del vostre sector i de noves tecnologies i informacions diverses sobre la nostra llengua, com ara programes, cursos i actuacions que puguin ser del vostre interès.

QÜESTIONS DE LLENGUA

tràfic / trànsit

De vegades aquestes dues paraules no s'usen en el context adequat o es prenen com si fossin sinònimes; tenen, però, significats diferents. Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, **tràfic** és el comerç, l'activitat desplegada en l'intercanvi de mercaderies entre països, poblacions o individus; **trànsit** és l'acció de passar per un lloc, especialment per una via pública; l'anar i venir de les persones, vehicles, etc., per la via pública.

*unànim / unànime

La forma **unànim* no és correcta. L'adjectiu adequat és **unànime**, que és invariable; així doncs podem dir, per exemple, que el parer o l'opinió dels mediadors assistents a l'assemblea és **unànime**.

*vàrios / vàries

Quan ens volem referir a un cert nombre de coses, a algunes coses, podem usar les formes **uns quants**, **unes quantes**, **diversos**, **diverses**. La paraula **vàrios* és incorrecta, i els adjectius **vari**, **vària**, **varis** i **vàries** només són correctes si els escrivint darrere d'un nom, i tenen el significat de variat, divers. Per exemple, podem dir que els mediadors han presentat al Col·legi un document amb propostes **vàries**.

el web / la web

Aquesta paraula està bé tant en femení com en masculí. Farem servir un gènere o l'altre depenent de si ens referim a un lloc web (**el web**) o a una pàgina web (**la web**). Segons el TERMCAT, **el web** és el lloc d'Internet format per un conjunt de pàgines web que publica una empresa, una organització o una persona perquè s'hi pugui consultar la informació que conté. **La web** és el document d'hipertext, generalment escrit en HTML, que es difon al web.

RECURSOS

Una de les darreres eines que ha presentat l'associació Softcatalà, que treballa per a la difusió de la llengua catalana en el sector informàtic a partir de la traducció de programari lliure i de distribució gratuïta, és el **diccionari de sinònims OpenThesaurus**.

Es tracta d'un projecte de codi obert en el qual Softcatalà ha estat treballant durant quatre anys amb l'objectiu de respondre a la demanda dels seus usuaris, atès que existeixen pocs diccionaris informatitzats d'aquesta especialitat.

S'hi han recopilat 14.126 termes entre sinònims, antònims i mots afins. En l'elaboració del corpus hi han col·laborat, entre d'altres, alumnes de la Universitat Pompeu Fabra.

Aquest diccionari forma part del paquest ofimàtic LibreOffice en català, però també es pot consultar en línia. El trobareu a http://www.softcatala.org/diccionari_de_sinonims.

Amb aquest número comencem la nova etapa que us havíem comentat amb lèxic de les noves tecnologies, novetats terminològiques i informacions diverses sobre la nostra llengua. Esperem que us sigui útil en el vostre dia a dia.

QÜESTIONS DE LLENGUA

amfitrió
L'**amfitrió** o **amfitriona** (amb *m*) és l'usuari del Facebook que crea un esdeveniment.

app
Aplicació de mòbil o **app**, i segons el TERMCAT també en podem dir **apli**. En tots tres casos haurem d'apostrofar l'article *el* i podem fer-ne el plural (p. ex.: l'app, les apps).

apunt
En anglès s'anomena *post*. En català, del text que un internauta publica en un blog, en una xarxa social... se'n diu **apunt**. També es pot dir **aportació**, **comentari**, **intervenció**, **nota**, **missatge**, **article**.

autofoto / selfie
El diccionari en línia de les xarxes socials del TERMCAT ens diu que en català d'una *selfie* se n'ha de dir **autofoto**.

bio
Una **bio** és la frase breu que els usuaris de Twitter redacten per presentar-se en la part inicial del seu perfil.

blog
Temps enrere havien conviscut les formes **bloc** i **blog**. Actualment, tant els diccionaris terminològics com el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans ja recullen només la forma **blog** en aquest sentit de pàgina web, generalment de caràcter personal, que té una estructura cronològica que s'actualitza freqüentment i presenta informació o opinions sobre temes diversos.

RECURSOS

Us informem d'un material útil per a qualsevol tipus d'organització o empresa. Es tracta dels **models de contractació de personal en català** que s'han publicat recentment al web del Servei Públic d'Ocupació Estatal (conegut com a SEPE): www.sepe.es/contenidos/ca/empresas/contratos_trabajo/modelos_contrato.html.[1]

Hi trobareu les següents modalitats:

- contracte de treball indefinit
- contracte de treball temporal
- contracte de treball per a la formació i l'aprenentatge
- contracte de treball en pràctiques

També hi trobareu els següents documents annexos: l'annex al contracte de treball indefinit a temps parcial sobre pacte d'hores complementàries (PE 200), la comunicació de crida a l'activitat de treballadors fixos discontinus (PE 192) i la comunicació de pròrroga de contracte de treball (PE191).

1 L'adreça actual és https://www.sepe.es/HomeSepe/ca/empresas/Contratos-de-trabajo/modelos-contrato . El contingut pot haver variat.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Veurem en aquest número unes quantes paraules i expressions relacionades amb l'àmbit dels productes informàtics. En aquest espai només en recollim unes quantes, però si us cal consultar-ne més ho podeu fer en els "Diccionaris en Línia" del TERMCAT (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/).

amfitrió
L'**amfitrió** és l'ordinador que s'ofereix per contenir informació d'acord amb unes condicions establertes. En anglès és *host*.

anunci
Segur que us sona molt el terme anglès *ad* per designar el missatge publicitari que es difon per mitjà d'un web, un programa de correu electrònic, un xat, etc. En català, la proposta del TERMCAT per a aquesta paraula és **anunci**.

anunci emergent
S'anomena així, en anglès *pop-up*, l'anunci que apareix automàticament a la pantalla del navegador, en una finestra sobreposada a la de la pàgina web activa.

baixada / descàrrega
Ho fem quan copiem programes, fitxers i altres coses en un ordinador a través d'Internet. En anglès és *download*.

clicar / fer clic
S'usa tant una forma com l'altra, l'únic que cal tenir present és que la construcció **fer clic** necessita una preposició al darrere: *sobre, damunt, en, a*.

RECURSOS

Recentement s'ha presentat el ***Diccionari de les llengües del món*** (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/130/Presentacio), publicació elaborada pel TERMCAT amb la col·laboració de la Direcció General de Política Lingüística, el Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades de la Universitat de Barcelona i el CIEMEN. Forma part de la col·lecció "Diccionaris en Línia", que conté més de 80 repertoris terminològics especialitzats. Aquesta obra, que en moments determinats pot ser útil a qualsevol sector professional, aplega informació sobre 1.264 llengües diferents.

Cada entrada conté, en primer lloc, la denominació o les denominacions catalanes de cadascuna d'aquestes llengües, i també inclou els noms de cadascuna en 18 llengües diferents: àrab, gal·lès, alemany, anglès, espanyol, basc, francès, gallec, guaraní, italià, japonès, neerlandès, occità, portuguès, rus, suahili, amazic i xinès. A més a més, el nom de la llengua també apareix escrit en la llengua mateixa de què es tracti.

L'obra també aporta informació sobre la filiació lingüística de cada llengua, el lloc on es parla, la seva situació sociolingüística, vitalitat, alguns aspectes històrics, etc.

Volem dedicar íntegrament l'espai d'aquest número a presentar-vos l'eina per aprendre català en línia **Parla.cat**[1].

Què és Parla.cat?

És un espai virtual per a l'aprenentatge de la llengua catalana, però també conté eines per a l'ensenyament (Aula mestra) i un apartat, la Rambla virtual, amb continguts lúdics i culturals des d'on es pot accedir a mitjans de comunicació digital, portals de literatura, biblioteques en línia, música, jocs... Va ser creat per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, el Consorci per a la Normalització Lingüística i l'Institut Ramon Llull.

Què hi trobareu, en aquest espai?

Una de les principals funcions de Parla.cat és facilitar l'aprenentatge del català a aquelles persones que per diferents motius no poden fer un curs presencial.

Parla.cat parteix d'un concepte de l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana centrat en la comunicació. Per tant l'objectiu final és que l'alumne aprengui a usar la llengua en qualsevol situació de la vida quotidiana o professional: interpretar bé una pòlissa d'assegurança, escriure un article en un butlletí, explicar oralment una activitat formativa per difondre-la, omplir un formulari adequadament, dissenyar un cartell o una invitació, ,escriure un avís per enviar a través del telèfon mòbil...

Els **cursos** s'organitzen en quatre nivells d'aprenentatge i cadascun està dividit en tres graus: bàsic (B1, B2, B3), elemental (E1, E2, E3), intermedi (I1, I2, I3) i suficiència (S1, S2, S3). Cada grau requereix unes 45 hores de dedicació i es corresponen als nivells A2, B1, B2, C1 del Marc Europeu Comú de Referència, respectivament.

Cada un dels graus està organitzat en unitats didàctiques amb activitats i tasques que ajuden a assolir l'objectiu proposat. També hi ha apunts de gramàtica, explicacions teòriques, transcripcions dels àudios, diccionari per consultar el vocabulari i ajudes complementàries.

Les activitats són molt variades: imatges, animacions, àudios, vídeos, etc., i s'hi treballen totes les habilitats (escoltar, llegir, escriure i parlar).
L'aprenent ha de fer tasques individuals (omplir buits, ordenar paràgrafs, vertader/fals, redacció, enregistraments...) i col·labo-

1 Actualment Parla.cat només ofereix la versió lliure.

ratives (escriure en un xat o participar en un fòrum).

Com hi podeu accedir?

Cal entrar a **www.parla.cat** i fer la inscripció, la qual dona accés a l'entorn i triar la modalitat formativa més adequada: per lliure o amb tutoria.

La modalitat lliure és gratuïta i permet que l'alumne es faci el seu pla de treball. Si s'opta per la modalitat amb tutoria, l'alumne ha de fer el curs en uns tres mesos i seguint un pla de treball predeterminat.

A quin curs us podeu apuntar?

Podeu fer la prova de nivell, que permet saber quins coneixements es tenen i per tant a quin grau cal inscriure's.

Qui us pot assessorar?

secretaria.parla.cat@cpnl.cat
Centre de Normalització Lingüística de Girona (Consorci per a la Normalització Lingüística): cnlgi@cpnl.cat

Aquest número el dedicarem íntegrament a presentar-vos el programa **Voluntariat per la llengua.**

Què és el Voluntariat per la llengua?

És un programa que impulsa la Direcció General de Política Lingüística i gestiona el Consorci per a la Normalització Lingüística arreu de Catalunya amb l'objectiu de practicar català a través de la conversa.

Es basa en la creació de parelles lingüístiques formades per un voluntari, que parla català fluidament, i un aprenent, que en té coneixements bàsics i vol adquirir fluïdesa.

Una mica d'història

Amb l'objectiu de trobar un entorn real de conversa distesa, el Voluntariat per la llengua (VxL) va néixer l'any 2003 a Cornellà de Llobregat, amb 19 parelles participants. A poc a poc el programa es va anar estenent per tot Catalunya i, fins a data d'avui, s'han creat 100.000[1] parelles lingüístiques.

A banda d'ajudar les persones que aprenen català a millorar la seva llengua oral, el Voluntariat per la llengua també vol incidir en els hàbits lingüístics dels catalanoparlants, que molt sovint s'adrecen en castellà a les persones que aprenen la nostra llengua.

Des que el programa es va posar en funcionament al Centre de Normalització Lingüística de Girona l'any 2003, s'han format més de 12.000[2] parelles lingüístiques.

El Voluntariat per la llengua ha rebut diversos reconeixements, com el de la Comissió Europea que el considera una de les 50 millors pràctiques d'aprenentatge d'una llengua que s'estan portant a terme a la Unió Europea.

L'Hospital Sant Jaume d'Olot també va resultar guardonat amb el premi Pompeu Fabra 2012 de voluntariat lingüístic i el Centre Penitenciari de Figueres va rebre la distinció del Departament de Justícia l'any 2008 per dur a terme el Voluntariat per la llengua.

Molt més que parelles lingüístiques

El Voluntariat per la llengua compta amb una xarxa d'establiments adherits i d'entitats que col·laboren i donen suport al programa. Aquesta relació té com a objectiu difondre la tasca d'aquestes entitats i organismes i organitzar activitats de manera conjunta per tal de conèixer millor el municipi i tot el que s'hi fa.

Moltes d'aquestes entitats i establiments que col·laboren amb el programa ofereixen descomptes per tal que les parelles puguin fer

1 Actualment hi ha unes 150.000 parelles.

2 Actualment hi ha unes 18.000 parelles.

activitats ben diverses durant les trobades: visitar un museu, anar a veure una pel·lícula en català, una sortida en bicicleta, una obra de teatre..., tot a bon preu.

A banda de formar parelles lingüístiques, el Voluntariat per la llengua organitza activitats culturals i lúdiques per als seus participants amb l'objectiu de fomentar el coneixement de l'entorn, la cultura i les tradicions. Activitats ben variades: visites guiades a museus, a teatres o a espais municipals; presentacions de llibres, tallers de cuina, gimcanes... totes per tal que les parelles lingüístiques coneguin millor el territori on resideixen i tinguin espais de relació amb altres participants al programa.

A més, el Voluntariat per la llengua compta amb diversos punts de trobada, com ara bars, cafeteries, biblioteques o centres cívics, llocs on les parelles poden fer la seva xerrada setmanal amb tota comoditat.

El Voluntariat per llengua present en diferents àmbits

El Voluntariat per la llengua no té límits. Empreses, fundacions, universitats, escoles, centres penitenciaris, hospitals, geriàtrics, entitats culturals i lúdiques... hi participen activament.

Si us animeu a participar-hi, us hi podeu apuntar a través de la nostra pàgina web (www.cpnl.cat/vxlgi) o del blog de Voluntariat per la llengua (http://blogs.cpnl.cat/vxlgirona).[1]

També ens podeu seguir al Facebook (Voluntariat per la Llengua Girona), al Twitter (@vxlgirona) i a l'Instagram (@vxlgirona).

Al Voluntariat per la llengua som una gran família i fem xarxa.
Animeu-vos-hi!

1 Actualment aquest blog no existeix.

133
gener
febrer
març
2016

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió hem triat alguns termes de l'àmbit dels dispositius mòbils, és a dir, els **telèfons intel·ligents** (en anglès, ***smartphone*) i les tauletes tàctils (en anglès, *tablet***) En aquest espai només en recollim uns quants, però si us cal consultar-ne més ho podeu fer en els "Diccionaris en Línia" del TERMCAT, Centre de Terminologia.

arrossegar
Aquest és el verb que cal fer servir quan movem de lloc un element de la pantalla desplaçant la punta del dit que hi fa pressió.

comerç mòbil / comerç electrònic mòbil
Tant una forma com l'altra són les que el TERMCAT proposa per designar el fet de comprar i vendre en línia productes i serveis per mitjà d'un dispositiu mòbil. Segurament heu vist les formes en anglès *m-commerce* i *mobile e-commerce*, que cal no fer servir en català.

despinçar
Quan volem engrandir o acostar un text, una fotografia... per visualitzar-los, **despincem**. És quan toquem una zona de la pantalla amb la punta de dos dits o més i fem el moviment de descloure'ls sense deixar de mantenir el contacte amb la superfície i fent-hi una certa pressió.

emoji
Són els ideogrames (signes gràfics que representen un concepte) que s'utilitzen quan s'envien missatges a través dels telèfons intel·ligents; és una paraula masculina. Els ideogrames són d'origen japonès.

itinerància
Aquesta paraula el *Diccionari de dispositius mòbils* del TERMCAT la defineix com la funció d'un telèfon mòbil que permet de desplaçar-se d'una àrea de cobertura a una altra sense alterar-ne les condicions de funcionament. Segurament heu vist que les companyies de telefonia moltes vegades fan servir la forma en anglès, *roaming*.

RECURSOS

Darrerament han aparegut dues novetats importants, per la seva utilitat, en el camp dels recursos lingüístics per treballar en català.

D'una banda, l'Institut d'Estudis Catalans ha incorporat noves eines a la versió en línia del ***Diccionari de la llengua catalana-DIEC2*** (http://dlc.iec.cat/). Des del web del DIEC2, després de fer la cerca d'un mot, es pot accedir directament als resultats dels altres diccionaris de l'IEC, entre ells el *Diccionari de sinònims* d'Alberts Jané, molt complet i útil, i el *Diccionari català-valencià-balear* d'Alcover-Moll, que recull tot el cabal lèxic del català des d'un punt de vista molt ampli (de totes les èpoques històriques i de tots els dialectes), a més del *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* i del portal Terminologia de Ciències i Tecnologia. Així, doncs, a partir d'ara, quan un usuari cerca una paraula al DIEC, immediatament li apareix el resultat de la cerca juntament amb quatre botons que fins ara no hi eren, corresponents als quatre diccionaris que s'hi han vinculat. D'aquesta manera s'estalvien molts passos a l'hora de fer una recerca sobre una paraula.

Per altra banda, el servei de consultes lingüístiques **Optimot** (http://gencat.cat/optimot), atenent a una de les principals demandes dels usuaris del servei, ha passat a ser responsiu, és a dir, adaptable a qualsevol dispositiu, mòbil o fix (ordinador personal, tauleta o telèfon intel·ligent), de manera que ara és més àgil i de fàcil accés.

Us recordem que l'Optimot és un cercador de la Direcció General de Política Lingüística on es poden resoldre dubtes de forma autònoma consultant diccionaris, models de documents, qüestions ortogràfiques, noms de lloc... Si el cercador no resol un dubte, es disposa d'un servei d'atenció personalitzada.

Del 2011 al 2015, les consultes al cercador han assolit els 50 milions i superen els 12 milions de cerques anuals. El grau de satisfacció dels usuaris del servei d'atenció personalitzada és molt elevat: un 4,8 sobre 5.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuem amb alguns termes referents als dispositius mòbils, els **telèfons intel·ligents** i les **tauletes tàctils.** Ja sabeu que si voleu buscar alguna altra paraula d'aquest àmbit, podeu consultar els "Diccionaris en Línia" del TERMCAT, Centre de Terminologia.

localització geogràfica / geolocalització
Localitzar mitjançant un GPS; determinar la posició geogràfica d'un dispositiu mòbil. I tot i que no apareix encara en cap diccionari, ja s'utilitza sovint el verb **geolocalitzar**.

portable/per a vestir/vestible
Són tres maneres possibles de traduir el terme *wearable*, quan fa referència a un dispositiu, ordinador o tecnologia s'integra en estris d'ús personal. I si la tecnologia s'integra en la indumentària, ulleres, rellotges o roba, el TERMCAT proposa les paraules **connectat** o **tecnològic**.

GPS
Tothom coneix bé aquesta sigla, però què vol dir exactament? Doncs significa **sistema de posicionament global**, que correspon a l'equivalent anglès *global positioning system*.

taulèfon
Un **taulèfon** és un telèfon intel·ligent que té una mida semblant a la d'una tauleta, entre unes 5 i 7 polzades. També se'n diu **telèfon tauleta**.

RECURSOS

El Comitè Terminològic de Dret, impulsat pel Centre de Terminologia TERMCAT i format per representants de les principals entitats implicades en aquest sector, ha publicat el **portal de Terminologia Jurídica** (www.terminologiajuridica.cat), un espai web creat per a la difusió de la feina que duu a terme aquest Comitè, que consisteix a completar i tenir actualitzada la terminologia que es difon en l'àmbit de la justícia, amb el consens i la implicació de les institucions de referència en el sector. Aquesta actuació s'inscriu en la campanya "En català, també és de llei", impulsada pel Departament de Cultura, per incrementar l'ús del català en l'àmbit judicial, on és fortament deficitari.

El portal aplega eines molt útils per als operadors jurídics i professionals que treballen amb aquesta terminologia, per als estudiants de dret i per als lingüistes. Hi ha un cercador terminològic que dona accés a més de 8.000 conceptes jurídics, que contenen 24.200 denominacions en diverses llengües; un apartat amb comentaris terminològics sobre les qüestions més conflictives del llenguatge d'especialitat; un altre apartat que dona a conèixer les consultes lingüístiques que arriben al TERMCAT juntament amb la seva resposta; i, finalment, un recull exhaustiu dels recursos terminològics de l'àmbit jurídic disponibles, especialment en català, però que inclou també els diccionaris de dret en qualsevol llengua.

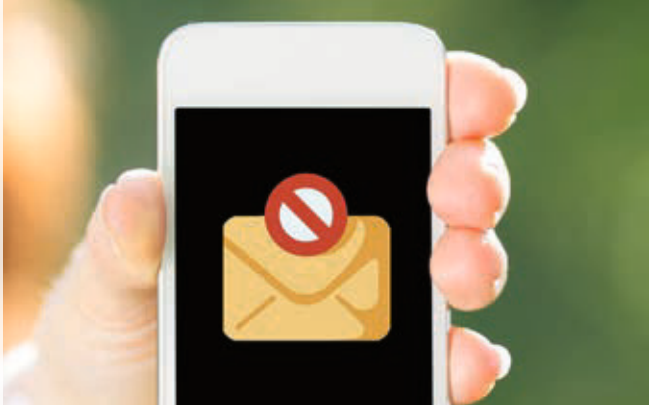

QÜESTIONS DE LLENGUA

En el butlletí d'aquest trimestre comentarem alguns termes propis de les xarxes socials. Als "Diccionaris en Línia" del TERMCAT, Centre de Terminologia, podeu consultar termes sobre les xarxes socials, els dispositius mòbils, els productes informàtics...

bloguer / bloguera
En un butlletí anterior vam comentar que s'havia normalitzat la forma **blog** i que el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC) ja la recollia. Avui veiem com s'anomena la persona que gestiona un blog o que navega per un blog, **bloguer** i **bloguera**, terme que el diccionari també recull.

coixinet
És el nom que rep la tecla següent: #, que trobem en el telèfon, el teclat de l'ordinador i altres aparells electrònics. És el símbol que apareix també encapçalant les etiquetes dels microblogs. Una altra paraula per designar el mateix és **quadradet**.

compte
La definició que en dona el TERMCAT és "informació d'una xarxa social a la qual un usuari accedeix mitjançant un nom d'usuari i una contrasenya per gestionar-la de manera personalitzada". Recordem que aquesta paraula és masculina, és a dir, direm que tenim **un compte** de correu electrònic, de Twitter, de Facebook, etc.

contingut brossa
És el que en anglès s'anomena *spam*, el contingut publicitari no desitjable que rebem per correu electrònic o una xarxa social.

dades massives
En els últims temps se sent parlar força del *big data*. L'equivalència en català d'aquesta expressió anglesa és **dades massives**. Al *Vocabulari de les xarxes socials* del TERMCAT es defineix aquest concepte com segueix: "conjunt de dades que pel seu volum, la seva naturalesa i la velocitat a què han de ser processades ultrapassen la capacitat dels sistemes informàtics habituals".

RECURSOS

L'associació Softcatalà ofereix entre altres recursos un **diccionari multilingüe català, anglès, espanyol, francès, italià i alemany.** El trobareu aquí: https://www.softcatala.org/diccionari-multilingue.

Es tracta d'un projecte col·laboratiu i obert, construït a partir de fonts com Viquidata, Viccionari i imatges de Wikimedia Commons, que permet fer cerques i obtenir traduccions de paraules i definicions en aquests sis idiomes. De manera regular s'hi introdueixen millores a partir de la comprovació de les paraules més cercades pels usuaris, de manera que el corpus es va ampliant progressivament.

Softcatalà (https://www.softcatala.org) és una associació sense afany de lucre que treballa per la normalització de la llengua catalana en el sector informàtic relacionat amb Internet i les noves tecnologies, a partir de la traducció de programari lliure i de distribució gratuïta.

QÜESTIONS DE LLENGUA

En el butlletí d'aquest quart trimestre de l'any tornarem a veure vocabulari de les xarxes socials, i tancarem i donarem per finalitzat aquest petit recull. Si us cal, ja sabeu que als "Diccionaris en Línia" del TERMCAT podreu consultar aquests termes sobre les xarxes socials, els dispositius mòbils, els productes informàtics... En l'apartat de Recursos d'aquesta secció veureu que es parla de dues obres noves de l'Institut d'Estudis Catalans —la *Gramàtica de la llengua catalana* i l'*Ortografia catalana*—, i creiem que us pot interessar conèixer els canvis en la normativa; així, doncs, a partir del proper butlletí us els anirem explicant.

esdeveniment
Al Facebook, és la pàgina que un amfitrió crea per convidar un grup determinat d'amics a un acte. En anglès es diu *event* i en català **esdeveniment**.

fer un apunt / penjar un apunt / publicar un apunt
El text que es publica en un fòrum, un blog o una xarxa social és un apunt, no un *post* —que és la forma en anglès—; per tant, fem, pengem o publiquem un apunt.

instagramer
L'usuari d'Instagram és un **instagramer**, i en femení **instagramera**. Cal tenir en compte que en català la pronúncia de la forma masculina d'aquest mot és aguda (instagra*mer*) i la femenina és plana (instagra*me*ra).

mem
Un **mem**, i no un *meme*, és la forma anglesa per designar el que el *Diccionari de les xarxes socials* defineix com segueix: element informatiu, generalment una imatge, una frase o un vídeo de to humorístic, generat a Internet o en altres mitjans audiovisuals, que s'escampa per les xarxes socials i és imitat, compartit o utilitzat per un gran nombre de persones.

piulada
I qui fa aquests missatges curts, **piulades**, és un **piulador** o **piuladora**, que també es pot anomenar **piulaire**, i tots ells el que fan és **piular**. Ara bé, podem fer servir també les formes sinònimes **tuit**, **tuitejador** o **tiutejadora** i **tuitaire**, i el verb **tuitejar**.

RECURSOS

El ple de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha ratificat darrerament dues obres molt importants: la nova ***Gramàtica de la llengua catalana*** i l'***Ortografia catalana***, que introdueixen alguns canvis en la normativa, que us anirem explicant en aquesta secció.

La *Gramàtica de la llengua catalana* ja es pot adquirir a les llibreries. Està orientada a l'usuari expert, però està en procés d'elaboració la *Gramàtica essencial de la llengua catalana*, adaptada a les necessitats de l'ususari habitual. Vol ser la gramàtica normativa de referència del segle XXI. A diferència de la de Pompeu Fabra, que era una gramàtica d'autor, la de l'IEC és una obra col·lectiva, oberta a la participació d'experts diversos i consensuada. No modifica substancialment la norma, però hi introdueix certs matisos i més flexibilitat i obre el focus a les varietats lingüístiques geogràfiques i socials (parlars i registres). Amplia i detalla la gràmàtica anterior per donar resposta a qüestions que Fabra no va plantejar o tot just va poder apuntar molt esquemàticament, i al mateix temps incorpora les solucions avalades per la tradició i el prestigi social que encara no tenien el reconeixement normatiu. A més, té en compte les aportacions posteriors de Fabra i les que han fet estudiosos de prestigi.

Pel que fa a l'*Ortografia catalana*, està previst que es publiqui properament en paper però, mentrestant, ja es pot consultar i descarregar al portal de l'IEC (http://www.iec.cat/activitats/documents/ortografia.pdf)[1] en una versió pendent de la supervisió final. En aquesta obra, la Secció Filològica ha volgut aplegar en una sola edició els materials que conformen la normativa ortogràfica vigent: l'ortografia fundacional, amb les rectificacions fetes pel mateix Fabra i les introduïdes després de la seva mort, i l'ortografia actualitzada per la Secció Filològica des de 1984. Però no s'ha limitat només a recollir les modificacions dels darrers temps, sinó que, amb una voluntat de simplificar i aclarir al màxim el codi ortogràfic, ha escoltat les diferents opinions d'experts, ha estudiat els dubtes que li han estat plantejats, ha analitzat els corpus lingüístics de què es disposa actualment per conèixer l'ús real de la llengua i ha decidit d'introduir-hi uns quants canvis que, com us dèiem al principi, us anirem presentant[2].

1 L'adreça actual és https://oiec.iec.cat/inici. La versió que hi consta ja està revisada.
2 Trobareu la informació actualitzada sobre les publicacions que s'esmenten a l'article aquí: http://sf.espais.iec.cat/.

137
gener
febrer
març
2017

QÜESTIONS DE LLENGUA

Tal com vam avançar en el butlletí anterior, a partir d'ara dedicarem uns quants Qüestions de llengua a conèixer els canvis introduïts en la nova *Ortografia catalana*, cosa que ja deveu saber perquè els diaris en van parlar força. Les normes ortogràfiques continuen sent les mateixes que ja coneixem, i s'hi ha afegit un nombre força reduït de canvis, que són els que us anirem presentant. Començarem pel tema que ha provocat més enrenou: els accents diacrítics.

Hi ha una sèrie de paraules d'una sola síl·laba que, encara que segons les regles d'accentuació no s'haurien d'accentuar, porten un accent (anomenat *diacrític*) per diferenciar-les d'altres paraules que s'escriuen igual, per tal de no confondre-les. A partir de l'aparició de la nova *Ortografia catalana* la llista de paraules que porten accent diacrític ha quedat reduïda a quinze monosíl·labs d'ús freqüent, que són els següents:

bé: benefici, adverbi, i el plural **béns**. *Ho faig tot bé. Impost sobre béns immobles.*
déu: divinitat, i el plural **déus**. *Els déus de la mitologia grega.*
és: del verb ser. *Aquesta llei encara és vigent.*
mà: part del braç. *Dona-li la mà.*
més: adverbi i adjectiu quantitatiu, signe de la suma. *No en parlem **més**.*
món: Terra. *Aquest col·legi és conegut arreu del món.*
pèl: vellositat, i el plural **pèls**. *No té pèls a la llengua.*
què: pronom relatiu precedit de preposició, pronom interrogatiu, pronom exclamatiu, i el plural **què**s. *Què puc fer contra els ciberatacs? Lliurament de diplomes amb què es tanca el Curs Superior d'Assegurances.*
sé: verb saber. *Ja ho tinc clar, sé que em dedicaré a la mediació.*
sí: afirmació, i el plural **sís**. *Tothom ha dit que sí.*
sòl: superfície del terreny, i el plural **sòls**. *Llei del sòl i rehabilitació urbana.*
són: verb ser. *Són els guardonats del Premi Sol 2016.*
té: verb tenir. El Butlletí *té un tiratge de 900 exemplars.*
ús: acció d'usar. *És aconsellable fer un bon ús dels recursos informàtics.*
vós: pronom fort. *Sovint parlen de vós perquè us coneixen força.*

Els compostos i derivats d'aquestes paraules s'escriuen sense accent diacrític: **adeu**, **entresol**, **subsol**, **rodamon**...

RECURSOS

La Direcció General de Política Lingüística ha publicat en línia una nova edició de **l'opuscle *Majúscules i minúscules*** dins la col·lecció "Biblioteca Tècnica de Política Lingüística". Es tracta d'un opuscle publicat per primera vegada l'any 1989 amb la voluntat de resoldre dubtes sobre l'ús de les majúscules i les minúscules i unificar-lo en els textos de l'Administració de la Generalitat, que ha esdevingut referent per a altres administracions i per a la ciutadania en general.

En aquesta nova edició s'ha dut a terme una revisió a fons de les propostes d'edicions anteriors. Hi ha hagut fins i tot algun canvi de criteri, com ara que els noms d'assignatures, cursos i titulacions acadèmiques, seguint el parer de les entitats implicades, passen a escriure's amb majúscula inicial en lloc de minúscula. L'obra incorpora nous apartats i nous exemples, que l'amplien i enriqueixen. També fixa criteris per a noves denominacions que han aparegut motivades per l'evolució en àmbits socials i culturals.

Les recomanacions de la primera edició s'adreçaven sobretot a l'Administració i s'hi van examinar més a fons qüestions d'aquest àmbit. La major part de les propostes ja han estat assimilades i ara convenia centrar-se en altres àmbits, com l'acadèmic i educatiu o el socioeconòmic, que tenen apartats importants en aquesta nova obra.

L'opuscle es pot consultar i descarregar al web Llengua catalana: http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/btpl_col/majuscules-i-minuscules/.

138
abril
maig
juny
2017

QÜESTIONS DE LLENGUA

En el butlletí passat vam començar a parlar d'alguns dels canvis que apareixen en l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (OIEC).

Tot i que aquesta obra ja es pot consultar en línia (www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf), us continuem presentant, de forma molt resumida, algunes de les novetats.

Erra doble

Per evitar la pronunciació errònia amb erra simple (*r*), alguns mots formats per un prefix i la paraula que el segueix començada per *r* passen a escriure's amb erra doble, com ara *arrítmia, correferent, corresponsable, irrebatible, irreconciliable, erradicar...*, i també els seus derivats.

I, entre altres paraules, també doblen la erra *otorrinolaringòleg*, *cefalorraquidi* i *ornitorrinc*, que abans de l'aparició de l'OIEC s'escrivien amb una sola erra.

Guionet

Algunes paraules, que corresponen a conceptes ben fixats, formades per *no* més un nom o un adjectiu, les escriurem amb un guionet: *pacte de no-agressió, el no-alineament, la no-violència, llibres de no-ficció*... Fins ara només s'escrivien amb el guionet les paraules formades per "no+nom", i ara també hi escriurem les paraules formades per "no+adjectiu": *els països no-alineats, els no-violents, art no-figuratiu*...

Així mateix, pel fet que és una expressió lexicalitzada, passa a escriure's amb guionets *déu-n'hi-do* i la forma derivada *déu-n'hi-doret*.

RECURSOS

El món digital i les tecnologies mòbils són una oportunitat i un repte per al català. Cal que la nostra llengua tingui el suport d'una base sòlida de tecnologies lingüístiques i que hi hagi una oferta competitiva de productes i serveis en aquesta llengua, com per exemple aplicacions per a dispositius mòbils. En aquest número us volem presentar una eina que permet accedir a apps en llengua catalana: **Cercaapps**.

Cercaapps és un cercador d'apps en català creat per la Direcció General de Política Lingüística, que en aquest moment ja n'inclou 227. S'ha nodrit de les apps que s'han publicat setmanalment des de febrer de 2013 en el marc de l'acció de sensibilització L'App de la setmana que té l'objectiu de promoure el consum d'apps en català als dispositius mòbils. El cercador s'anirà ampliant amb noves "apps de la setmana" i amb les que facin arribar les empreses i els ciutadans mitjançant un formulari.

Podeu accedir al cercador des del web Llengua catalana: http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/06_catala_llengua_digital/cercapps. S'hi poden fer cerques temàtiques i per tipologia de dispositius mòbils.

D'altra banda, podeu consultar al mateix web altres iniciatives de promoció de l'oferta i el consum de productes digitals en català que tenen el suport del Departament de Cultura: http://llengua.gencat.cat/digital.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui, a més de continuar comentant alguns dels canvis que apareixen en l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (OIEC), començarem també a presentar algunes novetats de la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC). Aquesta obra, la GIEC, no es pot consultar en línia; encara que aviat, així ho esperem, l'Institut d'Estudis Catalans en penjarà un resum al seu web.

Ús de l'apòstrof

Abans l'article *el* no s'apostrofava davant de paraules amb el prefix de negació *a-*; actualment sí que s'apostrofa, per tant escriurem *l'anormalitat, l'asèpsia, l'asimetria*.

Cal recordar que la preposició *de* abans ja s'apostrofava davant aquestes mateixes paraules: *d'anormalitat, d'asèpsia, d'asimetria*.

I potser també va bé fer memòria d'algun altre ús de l'apòstrof. Per exemple, d'acord amb les regles generals, s'apostrofa l'article *el* i la preposició *de* en els casos de les xifres 1 i 11 (ja que es diuen amb vocal inicial): *l'1 d'octubre, l'XI Simposi de Mediadors d'Assegurances*... O de les sigles que es llegeixen com una paraula començada en vocal: *l'HTML, l'NBA, l'AP-7, l'N-II, d'FM...*

Expressions acceptades per la GIEC

Us anirem facilitant una petita llista d'expressions que abans es rebutjaven i que ara s'accepten juntament amb les que ja usàvem.

a mitjans de

La locució **a mitjan** (*a mitjan segle XX*) ara també la podem usar en plural, *a mitjans del segle XX*, com també fem amb les expressions **a començaments de** i **a finals de.**

al respecte

Paral·lelament a les expressions **respecte a** o **respecte de** (amb un complement al darrere), també podem fer servir **al respecte** (sense cap complement al darrere):

Respecte a les enquestes que el Col·legi ha passat entre els seus associats, properament en podreu consultar els resultats al web. / El Col·legi passarà una enquesta als seus associats, podeu buscar informació al respecte al nostre web.

RECURSOS

La Fundació PuntCAT ha posat en marxa una campanya adreçada als professionals i autònoms anomenada **Professionals.cat**[1] que té el suport de la Direcció General de Política Lingüística. Té com a objectiu afavorir la presència de professionals i autònoms a Internet i que aquesta presència sigui en llengua catalana.

A canvi de l'adquisició d'un domini .cat (8 € anuals), un equip de professionals de la Fundació PuntCAT visita els despatxos interessats per confeccionar-los un web in situ i allotjar-lo en un servidor de forma gratuïta.

1 Aquesta campanya actualment no està activa, i els enllaços d'Internet que apareixen a l'article tampoc. Tot i això, la Fundació PuntCAT té engegades campanyes similars, com Elteunegoci.cat, que trobareu aquí: https://fundacio.cat.

El TERMCAT ha col·laborat en aquesta campanya dissenyant una pàgina amb blocs de recursos terminològics agrupats en set àmbits temàtics (http://professionals.cat/recursos/termcat), amb l'objectiu que els webs que es creïn puguin incorporar, segons el sector professional de què es tracti, els blocs que els siguin més propis.

Trobareu la informació de la campanya al web www.professionals.cat.

140
octubre
novembre
desembre
2017

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuem amb algunes novetats de la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC), concretament amb expressions que actualment estan acceptades i que abans es rebutjaven.

amb relació a / en relació amb
Abans de l'aparició de la GIEC, hi havia un matís de diferència entre aquestes dues locucions, que ara són considerades sinònimes. No oblidem que n'hi ha d'altres que també ens poden anar bé: **pel que fa a**, **amb referència a**, **quant a**... El que continua no sent recomanable és la variant ***en relació a**.

En relació amb / Amb relació a l'estudi de mercat, podem dir que el 90 % dels enquestats estan satisfets amb l'oferta de formació.

d'aquí a
La construcció de temps **d'aquí a** la usem per calcular el moment en què tindrà lloc una situació. Ara també, paral·lelament, aquesta forma la podem escriure sense la *a* en textos de registres poc formals.

Aproximadament d'aquí (a) un mes podreu consultar la Guia professional al web del Col·legi.

de cara a
A part de significar **mirant a**, **encarat a**, ara també serveix per indicar la finalitat, en el sentit de **amb la intenció** *de*, **pensant en**. El que no trobarem ni a la GIEC ni en cap diccionari és l'expressió **de cares a*, genuïna de les comarques gironines i que, evidentment, en l'oral podem continuar dient.

Us enviem la documentació necessària de cara a la trobada del 21 de juliol entre els agents i corredors i les entitats col·laboradores.

RECURSOS

En números anteriors us hem parlat del servei de consultes lingüístiques en línia Optimot (http://optimot.gencat.cat), un cercador d'informació lingüística, amb diverses fonts integrades, que ajuda a resoldre dubtes sobre l'ús de la llengua catalana. Avui us volem parlar d'un espai especialitzat que s'ofereix en el marc d'aquesta eina, l'anomenat **Optimot per àmbits**[1], que inclou seleccions de continguts de l'Optimot que tenen l'objectiu de respondre consultes d'àmbits professionals concrets. Cada terme o contingut és un enllaç que porta al cercador i mostra el resultat de la cerca que s'ha fet. Hi podem trobar les següents seleccions:

Optimot / Empresa
http://llengua.gencat.cat/ca/eines_i_serveis/optimot/optimot_empresa

Aplega els continguts concrets que són d'interès per al món de l'empresa i el comerç, organitzats en els següents apartats: Lèxic, Expressions, Models de documents, Qüestions gramaticals i de convencions, Abreviacions i L'ús dels mots i la fraseologia.

1 Actualment els espais específics que descriu l'article no existeixen. S'accedeix a la informació d'aquests àmbits utilitzant el cercador general.

Optimot / Dret
http://llengua.gencat.cat/ca/eines_i_serveis/optimot/optimot-dret/

Aplega els continguts relatius al llenguatge jurídic i administratiu, organitzats en els següents apartats: Lèxic, Expressions, Documentació jurídica, Documentació administrativa, Qüestions gramaticals, Ús d'alguns mots, Convencions i Abreviacions.

L'Optimot per àmbits inclou també una selecció que no respon a un sector professional concret però que pot ser molt útil: l'**Optimot / Nova gramàtica i ortografia** (http://llengua.gencat.cat/ca/eines_i_serveis/optimot/optimot-nova-gramatica-i-ortografia). En aquest cas la selecció dona a conèixer les novetats normatives arran de l'aparició, el novembre del 2016, de la *Gramàtica de la llengua catalana* i de l'Ortografia catalana de l'Institut d'Estudis Catalans. Els continguts referents a novetats ortogràfiques estan complets, i les novetats gramaticals s'aniran completant progressivament[2].

2 Es pot accedir directament a la informació sobre la nova gramàtica i ortografia posant al cercador les frases exactes " Nova gramàtica" i " Novetats ortogràfiques".

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió veurem també algunes expressions que la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) actualment accepta i que abans es rebutjaven.

degut a
Aquesta expressió s'utilitza per indicar causa, és equivalent a **perquè** o **a causa de**, i va seguida d'un nom.

Degut a l'èxit del Curs Superior d'Assegurances, el Col·legi es planteja oferir-ne una segona edició.

donat que
Aquesta construcció significa **tenint en compte que** o **atès que**, **vist que**.

Donat que les noves tecnologies interessen a tots els col·legiats, El Butlletí *hi dedicarà una secció que anirà a càrrec de la Comissió de Noves Tecnologies.*

no obstant
Per contraposar dos fets tenim dues locucions: **no obstant això** o **això no obstant**. Actualment, aquestes expressions també es poden fer servir sense *això*. Per tant, ara podem construir frases com les següents:

Molts col·legiats no van poder assistir a la conferència sobre la tecnologia i el ram d'autos, no obstant això / això no obstant / no obstant, ara tindran l'oportunitat de seguir-la a través del web del Col·legi.

Ara bé, hi ha expressions que continuen no sent acceptades. Recordem-ne alguna:

***arrel de / arran de**
Quan el que volem expressar és causa o indicar com a conseqüència de, la locució adequada és **arran de**, i no **arrel de*.

Alguns clients volen canviar de companyia d'assegurances arran de la pujada de preus.

***en quant a / quant a**
La locució **quant a** es fa servir quan es vol acotar el tema sobre el qual es parla. No hem de fer servir **en quant a*. A més, tenim altres expressions sinònimes com **pel que fa a**, **tocant a**, **amb referència a**, **en referència a**, **amb relació a**, **en relació amb**, **pel que respecta a**...

Quant als objectius del curs sobre la planificació del temps, els participants opinen que s'han assolit plenament.

RECURSOS

En aquest número us volem informar de l'**apartat sobre eines i recursos per a l'empresa del web Llengua catalana**[1], perquè segur que n'hi ha que us poden ser útils.

En primera línia s'hi destaquen quatre enllaços directes amb una bústia per fer consultes concretes, amb el cercador per resoldre dubtes lingüístics Optimot, amb el Consorci per a la Normalització lingüística, que ofereix formació a mida de qualsevol organització, i amb el TERMCAT, on podeu consultar terminologia específica del vostre sector en diversos formats.

A banda d'això, aquest apartat és un recopilatori de publicacions i altres recursos existents: publicacions especialitzades, el curs en línia Parla.cat, models de documents, informació sobre eines de traducció automàtica, un cercador d'empreses i professionals que presten serveis lingüístics, etc.

Podeu consultar-los tots en aquest enllaç: http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/empresa_/eines-i-recursos/.

1 El contingut d'aquest apartat s'ha actualitzat i la descripció que se'n fa no s'adequa exactament al contingut.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui tocarem un punt de la gramàtica que sempre ens porta molts maldecaps i ens provoca molts dubtes, l'ús de **per** i **per a**. Veurem què en diu la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC).

Primer de tot, cal dir que, oralment, a les nostres comarques només fem servir la preposició **per**. Però en textos escrits convé que sapiguem quan hem d'escriure **per** i quan **per a**. Vegem-ne, doncs, alguns usos.

Quan volem indicar destinació, finalitat i límit en el temps o moment posterior: per a
El Col·legi treballa per als col·legiats.

Beques d'estudi per als alumnes del Curs Superior d'Assegurances.

Curs d'assegurances multiriscos per a mediadors i corredors.

S'aprovarà el pressupost d'ingressos i despeses per al 2018.

Cal convocar una reunió dels col·legiats per a avui mateix.

Davant d'infinitiu: per
Davant d'un infinitiu que indica finalitat s'usa **per** o **per a** segons el cas, però la nova *Gramàtica de la llengua catalana* ens permet triar l'opció que més s'adapti a l'ús que fem d'aquestes preposicions a la nostra zona; per tant, com que nosaltres no fem la distinció entre **per** i **per a**, escriurem *per* davant d'un infinitiu.

Els mediadors hem de formar-nos per adaptar-nos als canvis.

Guia per tramitar els diferents tipus de sinistres.

RECURSOS

El Govern de Catalunya va acordar, l'agost de l'any passat, que l'any 2018 estaria dedicat a commemorar la figura i l'obra de Pompeu Fabra, per celebrar els 150 anys del naixement del lingüista i gramàtic català més il·lustre i els 100 de la publicació de la *Gramàtica catalana*.

No es tracta d'una commemoració qualsevol: la importància de la figura de Pompeu Fabra per al nostre país és inqüestionable. Per això durant l'any s'estan organitzant diverses activitats en memòria i reconeixement de qui fou un científic brillant, que va codificar i modernitzar la llengua i la va fer apta per als diversos estils i funcions, activitats que són també estímul per reforçar la vitalitat de la llengua en el moment actual i projectar-la amb força cap al futur.

Una de les primeres actuacions que ha dut a terme la Direcció General de Política Lingüística és la creació d'un web que recull totes aquestes iniciatives i posa a disposició de tothom l'obra del Mestre i molts recursos per donar-lo a conèixer en tots els àmbits de la societat: el web **anypompeufabra.cat**.

S'hi pot trobar la biografia i l'obra de Pompeu Fabra; el Mapa Fabra, d'espais dels territoris de parla catalana dedicats al Mestre; material didàctic, vídeos i àudios (per exemple, amb talls de veu de Pompeu Fabra), estudis i publicacions, rutes relacionades amb l'itinerari vital de Pompeu Fabra, l'exposició itinerant "Pompeu Fabra. Una llengua completa", que està previst que arribi a molts racons de les comarques gironines, etc.

A Girona, la Direcció General de Política Lingüística, el Consorci per a la Normalització Lingüística, la resta d'entitats de la Comissió per la Llengua de les Comarques Gironines (llengua.gencat.cat/comissio_girona) i altres organismes que s'hi volen sumar, com el Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona, organitzaran a la tardor un acte unitari d'homenatge al Mestre.

Per acabar, volem destacar una actuació d'especial rellevància: la digitalització dels nou volums de les *Obres completes* de Pompeu Fabra, que es poden consultar al Portal Pompeu Fabra, iniciativa de l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat Pompeu Fabra que compta amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat: www.upf.edu/web/portalpompeufabra.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui veurem què ens diu la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) sobre l'ús d'algunes preposicions. Hem intentat triat els casos que solen provocar més vacil·lacions a l'hora de redactar textos.

És possible l'alternança de dues preposicions en els casos següents:
tenir dret *a/de*, entendre *en/de*, aprendre *a/de*, ensenyar *a/de*, por *a/de*, diferent *a/de*.
Tots aquests verbs poden anar acompanyats tant d'una preposició com de l'altra:

Els alumnes del Curs Superior d'Assegurances tenen dret a/d'optar a beques d'estudi.

Tots els nostres col·legiats hi entenen, de/en pòlisses de responsabilitat civil.

Ens convé aprendre a/de destriar les informacions que apareixen en les xarxes socials.

Cal un curs de formació per ensenyar a/de tramitar els sinistres adequadament.

De vegades, en accidents de trànsit, alguns assegurats tenen por a/de denunciar una persona coneguda per poder cobrar una indemnització.

Aquest any 2018, l'oferta de formació per als mediadors és diferent de/a la de l'any passat.

En el cas següent, en canvi, només és possible una preposició:
Davant d'alguns complements del nom "olor, pudor, gust; mecanisme de funcionament; motiu decoratiu" s'acostuma a dubtar força de si posar la preposició *a* o la preposició *de;* així doncs, ens convé saber que segons la GIEC l'única preposició possible en els exemples de més avall és la *de*.

El tècnic de la companyia asseguradora ha obert una incidència per pudor de gas a l'immoble.

Jornada de formació sobre la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

La Maria Mediadora no porta mai vestits de ratlles.

RECURSOS

Hi ha com a mínim 8 raons perquè l'empresa parli català: atenció als clients, oportunitat de negoci, servei de qualitat, llengua de mercat... Així ho va voler remarcar fa un temps la Direcció General de Política Lingüística recollint-les en un fullet, ***8 raons perquè l'empresa parli català***, que s'ha difós al món empresarial i que es pot descarregar a l'espai de llengua i empresa del web Llengua catalana: http://llengua.gencat.cat/empresa.

Fa poc aquestes 8 raons s'han completat amb les que es descriuen al projecte **Emmarca't**, un projecte que vol acostar el català a les grans marques utilitzant les seves mateixes estratègies de màrqueting, que es basen, fonamentalment, en la proximitat i satisfacció dels seus públics objectius.

El català és una aposta estratègica perquè, com mostren els estudis impulsats pel projecte Emmarca't, entre altres dades, al 67,9 % dels consumidors els agradaria que l'atenció presencial o telefònica de les seves marques i botigues preferides pogués ser també en català, i aquest percentatge arriba a un 94,3 % entre la població que té aquesta llengua, la catalana, com a llengua habitual. Al fullet ***50 raons per fer marca en català***, que també es pot trobar i descarregar a l'enllaç esmentat més amunt, trobareu detallades i ampliades les raons que justifiquen que les grans marques i les empreses tinguin ben present la llengua catalana.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuem amb les preposicions. En aquesta ocasió veurem què diu la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC) sobre les preposicions davant d'un *que* en registres formals (en registres informals i pròxims a la parla espontània la nova gramàtica és més permissiva).

Alguns verbs necessiten una preposició (*a*, *de*, *en*, *amb*) per introduir la informació que afegirem al darrere: contribuir a, dubtar de, insistir en, estar d'acord amb...

El Butlletí *contribueix a difondre les activitats del Col·legi.*

Ningú dubta de l'èxit de la Setmana Mundial del Mediador d'Assegurances.

La Comissió de Noves Tecnologies insisteix en la necessitat que els col·legiats coneguin les funcions més importants de l'internet de les coses.

El Col·legi està d'acord amb la proposta d'organitzar un concurs de dibuix per Nadal.

Ara bé, quan la informació que afegim darrere aquests verbs amb preposició comença amb una conjunció *que*, la preposició s'elimina.

El Butlletí contribueix ~~a~~ que es difonguin les activitats del Col·legi.

Ningú dubta ~~de~~ que la Setmana Mundial del Mediador d'Assegurances tindrà un gran èxit.

La Comissió de Noves Tecnologies insisteix ~~en~~ que els col·legiats coneguin les funcions més importants de l'internet de les coses.

El Col·legi està d'acord ~~amb~~ que s'organitzi un concurs de dibuix per Nadal.

Pel fet d'eliminar la preposició de vegades obtenim frases forçades; en aquest cas, la GIEC proposa solucions alternatives, com ara afegir algun element entre la preposició i la conjunció *que*, per exemple:

El Butlletí *contribueix a fer que es difonguin les activitats del Col·legi.*

RECURSOS

En aquest número us volem presentar el ***Diccionari de sinònims* d'Albert Jané**, que, en la seva tercera edició (2015), es pot consultar en línia amb accés lliure: https://sinonims.iec.cat.

La consulta de diccionaris de sinònims és molt útil en la redacció de textos perquè permet evitar repeticions, esquivar l'ús de paraules amb sentit massa ampli o trobar el mot o frase que es correspon de manera més pròxima al que volem expressar. Afavoreix, en definitiva, la variació, precisió i riquesa lingüístiques. El *Diccionari de sinònims* d'Albert Jané és, a més, un diccionari perfeccionat al llarg de les successives edicions, rigorós i complet. Tenir-lo tan a l'abast ha suposat, doncs, una aportació important al corpus de recursos lingüístics per treballar en català.

Aquesta tercera edició únicament en línia és una iniciativa de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i s'hi accedeix des del web d'aquesta institució. El cercador té un funcionament molt senzill: es pot fer la cerca general dels sinònims d'una paraula o bé la cerca de sinònims d'una expressió o frase que comenci, acabi o contingui una paraula determinada. També hi ha l'opció d'acotar la cerca segons la funció sintàctica que ha de fer la paraula o expressió.

Pel que fa a les categories lèxiques i gramaticals que utilitza el diccionari, aquesta tercera edició ha partit de les fixades per la nova gramàtica, i totes les entrades han estat revisades per adaptar-se també a la nova normativa ortogràfica aprovada per l'Institut d'Estudis Catalans l'octubre de 2016.

145
gener
febrer
març
2019

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui parlarem d'alguns verbs —**haver-hi** i **ser**— i veurem què en diu la nova *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC).

haver-hi: hi ha o hi han?
En català central, el que parlem a Girona, en la llengua parlada sempre fem concordar aquest verb amb el nom que l'acompanya, però la normativa ens deia que aquesta concordança no era possible. Això provocava una certa vacil·lació, sobretot a l'hora d'escriure. Ara bé, la gramàtica actual deixa deduir que en català central fer la concordança del verb **haver-hi** és també normatiu, tot i que en registres poc formals. Per tant, podem construir frases com les següents:

A la 44a Setmana Mundial també hi ha / hi han els mediadors veterans.

Si hi hagués / hi haguessin més cursos sobre assegurances privades s'hi apuntarien més mediadors.

Ser
Un dels usos del verb **ser** és expressar localització d'espai o de temps sense cap altre matís, és a dir, quan volem expressar únicament localització. En aquest cas no hem d'utilitzar el verb **estar**.

Ahir érem al Col·legi preparant la jornada sobre les assegurances personals.

La inauguració de la 44a Setmana Mundial és a les vuit.

*Tots els números d'*El Butlletí *són al web.*

RECURSOS

Fa uns quants butlletins us informàvem de la publicació per part de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) de la nova *Gramàtica de la llengua catalana* i de *l'Ortografia catalana*. Ara l'IEC presenta la ***Gramàtica essencial de la llengua catalana***, una versió reduïda i en línia que té per objectiu fer accessible la nova normativa gramatical a un públic més ampli.

Està especialment dissenyada per a la consulta en línia, i s'hi accedeix mitjançant aquest enllaç: https://geiec.iec.cat. S'estructura en 32 capítols i les consultes es poden fer a través del sumari, dels quadres resum o del glossari.

Els quadres resum són explicacions que permeten anar ràpidament al contingut concret que es busca, i n'hi ha 245. El glossari en línia conté 568 termes definits i exemplificats i permet resoldre dubtes terminològics durant la consulta.

A la secció de Llengua del web de l'Institut d'Estudis Catalans (https://www.iec.cat/llengua) s'hi recullen, al costat d'aquesta *Gramàtica essencial de la llengua catalana,* els enllaços amb les principals obres de referència de la normativa catalana, moltes d'elles de consulta també en línia. I hi trobareu també recollides les declaracions i documents sobre qüestions lingüístiques i d'ús social de la llengua amb què s'ha pronunciat al llarg del temps la nostra acadèmia de la llengua.

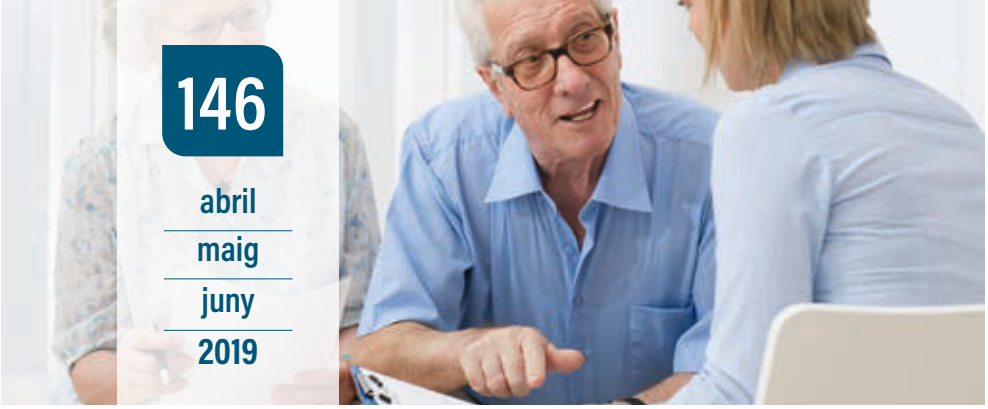

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquesta ocasió comentarem breument l'ús del pronoms tònics **ell**, **ella**, **ells**, **elles** i **vostè**.

ell / ella / ells / elles

Aquests pronoms es fan servir per designar persones i, en general, no s'utilitzen per designar idees abstractes o objectes. Per evitar l'ús inadequat d'aquests pronoms tònics hi ha diferents alternatives: elidir-los, fer servir un pronom feble, un nom, un adjectiu... Vegem els exemples següents:

Tenia pressa i vaig cridar un taxi, però ~~ell~~ no es va aturar. [elidim el pronom]

Parlem de les assegurances i de què es pot fer amb ~~elles~~.

Parlem de les assegurances i de què se'n pot fer. [fem servir un pronom feble]

Sempre m'ha agradat la mediació, m'he dedicat a ~~ella~~ tota la vida.

Sempre m'ha agradat la mediació, m'hi he dedicat tota la vida. [fem servir un pronom feble]

Sempre m'ha agradat la mediació, m'he dedicat a aquesta activitat tota la vida. [fem servir un nom]

Us enviem l'acta de l'última assemblea del Col·legi, en ~~ella~~ trobareu la relació de les decisions preses.

Us enviem l'acta de l'última assemblea del Col·legi, hi trobareu la relació de les decisions preses. [fem servir un pronom feble]

Us enviem l'acta de l'última assemblea del Col·legi. En l'acta esmentada trobareu la relació de les decisions preses. [fem servir un nom i un adjectiu]

vostè

Aquest tractament de cortesia mai es col·loca darrere del verb.

Tingui ~~vostè~~ en compte que un mediador d'assegurances és qui millor l'assessorarà en cas de sinistre.

RECURSOS

En aquest butlletí hem decidit informar-vos de dos diccionaris recents del TERMCAT que poden ser del vostre interès, la ***Terminologia de la visualització de dades***, que és una temàtica transversal de creixent interès, i el ***Diccionari de relacions internacionals***, que pot ser útil en més d'un àmbit professional. Tots dos reculls han estat elaborats amb el suport del Govern d'Andorra i, a més, en el cas del primer, amb la col·laboració de la Direcció General d'Atenció Ciutadana del Departament de la Presidència i 'empresa OneTandem, i en el cas del segon, amb la del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència.

Tots dos diccionaris formen part de la col·lecció "Diccionaris en Línia" del web del TERMCAT, que actualment ofereix més de 120 títols dedicats a diversos àmbits d'especialitat. Es poden consultar aquí: www.termcat.cat/diccionaris-en-linia.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui parlarem de preposicions i de conjuncions. D'una banda, de la correlació de les preposicions **de... a**, **de... fins a** i **des de... fins a**, i de l'altra, de les conjuncions **i** i **o**.

de... a, de... fins a, des de... fins a

Aquestes preposicions ens serveixen per designar el punt inicial i el punt final d'un període de temps o d'un espai. Fins ara, hem utilitzat aquestes dues correlacions de preposicions:

El curs L'Assegurança d'Assistència Sanitària serà del 14 al 17 d'octubre.

El curs L'Assegurança d'Assistència Sanitària serà des del 14 fins al 17 d'octubre.

Però la nova gramàtica ens diu que també podem fer el següent:

El curs L'Assegurança d'Assistència Sanitària serà del 14 fins al 17 d'octubre.

i, o, i/o

Moltes vegades, especialment en textos formals o especialitzats, fem servir la combinació de conjuncions **i/o** per indicar la possibilitat d'incloure dos elements o d'optar entre l'un o l'altre.

Les comissions de treball i/o els mediadors que ho desitgin podran participar en la presentació de les activitats del Col·legi per a aquest 2019.

En altre tipus de textos, però, és preferible no fer servir aquesta conjunció doble, ja que amb la conjunció *o* també s'inclou el significat de la conjunció *i*.

Les comissions de treball o els mediadors que ho desitgin podran participar en la presentació de les activitats del Col·legi per a aquest 2019.

RECURSOS

La Direcció General de Política Lingüística vetlla de forma especial per la presència del **català al món digital**. En aquesta línia, dona suport a projectes relacionats amb la veu digital que s'estan desenvolupant actualment, com el projecte de reconeixement de veu Common Voice de Mozilla, impulsat per l'associació Softcatalà, o el model de reconeixement de veu obert i lliure en català impulsat per l'entitat Col·lectivat amb tecnologia CMUSphinx.

També col·labora amb Google en la incorporació del català en els seus productes, concretament en la creació d'un model acústic parametritzat en català d'alta qualitat. Ara per ara Google ja ha creat una aplicació de reconeixement de veu anomenada Transcripció instantània, que transcriu de forma automàtica el so que capta el micròfon del dispositiu mòbil en 70 idiomes diferents, entre ells el català. Es tracta d'una aplicació adreçada principalment a persones sordes o amb deficiències auditives, però que pot fer servir tothom. La tecnologia de reconeixement de parla i sons automàtic de Google transcriu l'àudio en temps real i mostra el text escrit en pantalla. Si es parla en català, el text es mostra en aquest idioma. També reconeix sons no verbals de fons, com rialles, música, cops o el lladruc d'un gos, i els visualitza en pantalla en forma d'etiquetes. Les converses es desen fins a tres dies[1].

1 Trobareu la informació actualitzada sobre aquest àmbit a https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/06_catala_llengua_digital/.

148
octubre
novembre
desembre
2019

QÜESTIONS DE LLENGUA

En un parell d'exemplars d'*El Butlletí* vam veure algunes expressions que la nova *Gramàtica de la llengua catalana* ja accepta. En aquesta ocasió en presentem algunes que no són acceptades i per a les quals caldria trobar una expressió alternativa. Marcarem amb un asterisc (*) les formes no acceptades.

***a mida que / a mesura que**

La Comissió de Noves Tecnologies ens presentarà noves aplicacions per optimitzar la nostra feina a mesura que apareguin en el mercat. [~~*a mida que*~~ *apareguin*]

***a nivell de**

Aquesta locució expressa gradació, un grau d'elevació.

Ha arribat a un nivell econòmic alt.

Quan no expressa gradació, hem de buscar una forma alternativa com ara **a escala**, **en l'esfera**, **en l'àmbit**, **en l'òrbita**, **en el camp**, **en el pla**... De vegades només cal que l'eliminem o utilitzem un adverbi en *–ment* o les preposicions *per*, *per a*...

Com podem utilitzar les TIC en l'àmbit de la mediació. [~~*a nivell de*~~ *la mediació*]

Internament hi ha molt d'interès per conèixer la nova Guia tècnica *de la DGSFP.* [~~*A nivell intern*~~ *hi ha*]

***a no ser que / si no és que, tret que, llevat que...**

Està previst que el 15 de març un membre de la Comissió Permanent faci una xerrada als alumnes d'Administratiu de cicle superior, tret que hi hagi exàmens de final de trimestre. [~~*a no ser que*~~ *hi hagi*]

***en base a / d'acord amb, basant-se en, tenint en compte...**

El Col·legi ha dissenyat les enquestes d'acord amb els objectius que vol aconseguir [~~*en base a*~~].

RECURSOS

El TERMCAT ha publicat el ***Diccionari de comunicació empresarial***, la versió en línia de l'obra en paper editada l'any 1999 per Enciclopèdia Catalana amb el suport del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, la col·laboració de la Universitat Ramon Llull, la Universitat Autònoma de Barcelona i el Gremi de Publicitat de Catalunya, i l'assessorament d'especialistes procedents de diverses institucions representatives del sector.

Conté 2.484 termes definits en català i amb els equivalents en castellà i en anglès, i sovint també en francès, i inclou la terminologia essencial de les principals disciplines relacionades amb la comunicació interna i externa de les empreses: termes propis de la publicitat (*efecte bumerang*, *públic objectiu*, *revisió de marca*), les relacions públiques (*assessoria d'imatge*, *grup de pressió*, *lobbisme*), la comunicació corporativa i institucional (*cultura d'empresa, identitat de marca*, *senyalística*) i la comunicació administrativa i comercial (*comunicat intern*, *justificant de recepció*, *quitança*). I, complementàriament, s'hi pot trobar terminologia bàsica d'àrees que no són específiques de la comunicació però que hi estan estretament relacionades, com ara el màrqueting (*argumentari*, *gestió de comandes*, *publitramesa*), la psicologia (*comportament*, *motivació*, *percepció subliminar*), la sociologia (*estereotip*, *grup de pertinença*, *líder d'opinió*) o les arts gràfiques (*amplada de caràcter*, *cal·ligrama*, *cos de text*).

Es tracta, doncs, d'una obra molt completa que pot ser útil tant als professionals vinculats a la comunicació de les organitzacions com als docents i estudiants d'aquesta disciplina, i també als correctors i traductors de textos d'especialitat.

El *Diccionari de comunicació empresarial* forma part de la col·lecció "Diccionaris en Línia" del TERMCAT, que actualment ofereix més de 140 títols dedicats a diversos àmbits d'especialitat. El podeu trobar en aquest enllaç: https://www.termcat.cat/es/diccionaris-en-linia/276.

Comencem aquest 2020 també amb expressions que la nova *Gramàtica de la llengua catalana* no accepta i per a les quals caldria trobar una alternativa. Marquem amb un asterisc (*) les formes no acceptades.

***entorn / *entorn a / entorn de**
Tant si volem dir **al voltant de** com si volem dir **a propòsit de** les locucions correctes, a part de les dues que hem esmentat, són **entorn de** o **a l'entorn de**.

El Col·legi ha organitzat una taula de debat entorn del compromís ètic de l'assegurança de salut.

***pel contrari / al contrari**
Quan el que voleu dir és **contràriament** o **al revés**, podem fer servir la construcció **al contrari**, i també les formes **tot al contrari** i **ben al contrari**.

Ben al contrari del que havien pronosticat, la 45a Setmana Mundial del Mediador d'Assegurances s'ha pogut celebrar al mes de novembre.

***sempre i quan / sempre que**
L'expressió adequada per expressar condició és **sempre que**.

La visita dels col·legiats gironins a l'exposició "Tocar el color" serà el 10 de desembre, sempre que hi hagi un mínim d'assistents.

***tal i com / tal com**
No s'admet la construcció **tal i com*, la construcció comparativa que cal fer servir és **tal com**.

Tal com indica el calendari, el dia de Sant Narcís és festiu a Girona.

RECURSOS

En aquest número volem donar-vos a conèixer una nova eina de consulta del corpus fraseològic de la llengua catalana. És un projecte del lingüista i paremiòleg Víctor Pàmies desenvolupat per Pere Orga, informàtic de Softcatalà.

La ***Paremiologia catalana comparada digital*** (https://pccd.dites.cat) és una eina de consulta responsiva (és a dir, accessible des de qualsevol dispositiu mòbil) que permet fer cerques en aquest corpus d'expressions figurades i fraseologia en general (locucions, frases fetes, refranys, proverbis, citacions...) recopilat al llarg de molts anys i basat en fonts orals, escrites i digitals. La base de dades que conté és molt important (més de 650.000 parèmies), però el projecte està plantejat en diverses fases, i en aquesta primera versió es dona accés, de moment, a unes 150.000 fitxes. L'eina s'anirà actualitzant amb regularitat, ampliarà el cabal fraseològic i, entre altres coses, incorporarà equivalents idiomàtics. Segurament aquesta darrera funcionalitat serà una eina independent que funcionarà com un refranyer multilingüístic.
Les diverses opcions de cerca permeten accedir a les fitxes fraseològiques en les quals hi ha informació sobre la localització i les fonts utilitzades, acompanyada de recursos gràfics (imatges i muntatges audiovisuals on apareixen les expressions).

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuarem, en uns quants números d'*El Butlletí*, comentant diverses qüestions que apareixen a la nova *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (GLC), que potser ens resoldran alguns dubtes que de vegades se'ns presenten quan redactem. Marcarem amb asterisc les formes que no estan acceptades.

com / com que

Per introduir una oració que indica causa hem d'utilitzar, en textos formals, la locució **com que** i no **com**, que només seria acceptable en textos no formals.

Com que el Curs Superior d'Assegurances ha finalitzat, properament es convocarà els alumnes a l'examen corresponent.

***enfront a / enfront de**

Tant si usem aquesta locució en el sentit **de davant per davant** com si l'usem metafòricament amb el significat de **davant** o **oposant-se a**, ha de portar la preposició *de*.

La Generalitat va presentar el recurs d'inconstitucionalitat 2.061/92, enfront de diversos preceptes Llei 9/1992, de 30 d'abril, de mediació en assegurances privades.

portar + gerundi

La GLC ha inclòs aquesta perífrasi per indicar que una acció o un estat s'allarguen un cert temps. Cal no oblidar, però, que amb aquest mateix significat hi ha també l'expressió *fa + expressió temporal + que*.

Portem deu anys actualitzant i modernitzant la institució asseguradora.

Fa deu anys que actualitzem i modernitzem la institució asseguradora.

tan o més / tant o més

En les comparacions, com que la *t* final no la pronunciem, potser costa de saber si hem d'escriure **tan** o **tant**. Escriurem **tan** si darrere hi ha un adjectiu, un adverbi o un sintagma preposicional i després **o més**. En canvi, escriurem **tant** si just a continuació hi ha **o més**.

Arran de la covid-19 ens trobem amb problemes tan greus o més que abans.

Arran de la covid-19 ens trobem amb problemes tant o més greus que abans.

RECURSOS

En aquest butlletí, ateses les circumstàncies que estem vivint, no podíem deixar de parlar-vos del recull ***Termes del coronavirus***[1], (https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/286) diccionari que forma part de la col·lecció "Diccionaris en Línia" del TERMCAT i que aplega més de 50 termes relacionats amb el brot epidèmic de COVID-19 i el coronavirus responsable de la malaltia. El podeu consultar aquí: https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/286.

A cada fitxa terminològica hi ha la denominació catalana considerada principal i les denominacions catalanes sinònimes, si n'hi ha, i els equivalents en castellà, francès i anglès.

Hi podem trobar termes referits als coronavirus, a les malalties causades per aquests virus i a conceptes epidemiològics i de salut pública. Es tracta d'un producte obert, que s'anirà ampliant d'acord amb l'actualitat informativa, en cooperació amb els serveis lingüístics de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (ésAdir).

El TERMCAT publica també al seu web un **apunt terminològic** amb algunes precisions a l'entorn del terme COVID-19, sigla que prové de l'anglès *corona virus disease* i de la xifra 19, per l'any en què va sorgir.

La grafia adequada per a les sigles en català és amb rodona i majúscules, però com que es tracta d'una sigla amb molta presència mediàtica, es pot considerar adequada, en contextos comunicatius de divulgació o periodisme i en el marc d'un procés de lexicalització, la tendència a la tractar-la com un nom comú (*covid-19*, com *sida*). No és adequat, però, escriure-la amb majúscula inicial (*Covid-19*), que seria un pas intermedi cap a la lexicalització que podria induir a pensar erròniament que es tracta d'un nom propi.

Pel que fa al gènere, les sigles prenen el gènere que té la forma catalana corresponent completa, tant si estan formades en català com si provenen d'una altra llengua, que és el cas que ens ocupa. Per tant, el gènere que pertoca a la sigla COVID-19 és el femení (*la COVID-19*), ja que fa referència als mots malaltia o síndrome respiratòria. Tot i això, sovint s'utilitza el gènere masculí (*el COVID-19*), probablement pel fet que el parlant no té present el referent femení implícit en aquesta sigla, que resulta molt poc transparent, o perquè no es distingeix entre la referència a la malaltia (femení) o al virus (masculí), ja sigui volgudament o per confusió.

Finalment, pel que fa a la pronúncia de la sigla COVID, en català la forma més natural de pronunciar-la és com a mot agut (amb accent de veu a l'última síl·laba). Com que en la pronúncia de les sigles no se sol fer la reducció vocàlica en les síl·labes àtones en els dialectes que en fan, se sol pronunciar "cOvid" (no "cUvid").

1 Títol actual: *Diccionari de la COVID-19*

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuem comentant diverses qüestions que apareixen a la nova *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (GLC), per si us poden ser d'ajuda per resoldre dubtes a l'hora de redactar textos. Marcarem amb asterisc les formes que no estan acceptades en registres formals.

on / en què / en el qual / en la qual / en els quals / en les quals
L'adverbi *on* fa referència a llocs físics.

Els interessats en l'FP dual en la gestió d'assegurances es poden adreçar a un dels tres instituts on actualment s'imparteix aquesta formació.

Si volem parlar de llocs metafòrics o de llocs figurats és preferible fer servir **en què** o també, segons el cas, **en el qual**, **en la qual**, **en els quals**, **en les quals**. Igualment, si fem referència a temps.

*Consulteu la secció Biblioteca d'*El Butlletí *en què / en la qual trobareu la ressenya del llibre* La prueba de la responsabilidad profesional.

Hem viscut uns mesos en què / en els quals els mediadors hem treballat a ple rendiment a causa la pandèmia.

tot i (amb) això / tot i així / així i tot
Segons la GLC totes aquestes locucions serveixen per indicar contrast entre dues parts, paral·lelament a d'altres com **no obstant**, **no obstant això**, **malgrat tot**...

Tot i així / tot i (amb) això / així i tot, el temps segueix el seu ritme inexorable i cinc anys després es va publicar la Directiva (UE) 2016/97, sobre la distribució d'assegurances.

***masses / *forces / *prous / massa / força / prou**
En el nostre parlar, el català central, acostumem a fer el plural d'aquestes paraules quan acompanyen un nom en plural, i en registres orals o informals ho podem continuar fent. Ara bé, en registres formals cal que recordem que les formes adequades són **massa**, **força** i **prou**, que són invariables.

En molts casos l'anomenada lletra petita massa vegades està farcida de clàusules limitatives.

El llibre dedica força capítols a aspectes com la responsabilitat professional i els drets dels consumidors.

A la Guia tècnica *de la DGSFP s'hi citen prou sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.*

RECURSOS

L'aranès és la variant de l'occità parlada a l'Aran i una de les llengües pròpies del país, i per això creiem que, sense abandonar la temàtica de les gramàtiques, pot ser de l'interès dels lectors d'aquest butlletí saber que l'Institut d'Estudis Aranesi, l'organisme acadèmic encarregat d'exercir l'autoritat lingüística sobre l'aranès, ha publicat la ***Gramatica der occitan aranés***, la gramàtica oficial de l'aranès, després de més quatre anys de treballs impulsats per la Secció Aranesa de l'Institut, constituïda el juliol de 2015.

Culmina així un procés de codificació de l'aranès modern que es va iniciar amb la publicació de les *Nòrmes ortogràfiques der aranés*, impulsades per la Direcció General de Política Lingüística i aprovades pel Govern de la Generalitat el 1983, i que va continuar amb l'edició d'una primera gramàtica moderna de l'aranès a càrrec d'Aitor Carrera i del *Diccionari basic der aranés* de l'Institut d'Estudis Aranesi, aparegut el 1919.

La *Gramatica der occitan aranés,* en la qual han intervingut més de 20 especialistes i coneixedors de la llengua occitana i, especialment, de l'aranès, representa, doncs, atès el seu caràcter oficial, un pas important en la normalització de l'aranès contemporani, i servirà de referència a totes les administracions i als sectors culturals d'expressió aranesa.

Si voleu saber més coses de l'aranès podeu consultar l'espai **Occità, aranès a l'Aran** que hi ha al web Llengua catalana: https://llengua.gencat.cat/ca/occita/.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Avui veurem algunes qüestions més que trobem a la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (GLC), que potser us poden ser útils en la redacció de textos. Marcarem amb asterisc les formes que no estan acceptades.

(com) perquè / (com) per
Col·loquialment, en oracions que indiquen finalitat es fan servir força sovint les construccions **com perquè** o **com per**. En canvi, són pròpies dels registres formals les formes **perquè** o **per**.

El llibre Daños por agua en el seguro del hogar *és prou interessant per tenir-lo a la biblioteca del Col·legi*.

La sessió de l'EIAC va ser prou didàctica ***perquè*** *puguem implementar-la en els nostres despatxos*.

***quant més / *quant menys / com més / com menys**
Quan volem expressar que una cosa és quantitativament superior o inferior en relació amb una altra, les locucions adequades són **com més** o **com menys**.

Com ***més*** *adaptada tecnològicament estigui la mediació, més bon servei podrà oferir als clients.*

Com ***menys*** *errors tècnics o administratius cometin els corredors, a menys reclamacions hauran de fer front.*

déu-n'hi-do / déu-n'hi-doret
Aquesta expressió tan nostrada i que fem servir en tantes i tantes ocasions, com també la forma en diminutiu, s'escriu amb guionets.

Déu-n'hi-doret, l'últim acudit d'en Pep, el Pòlissa!

RECURSOS

En aquests temps que vivim, amb més temps per dedicar al lleure des de casa, el consum de videojocs s'ha incrementat notablement, sobretot entre el públic infantil i jove. Per això volem dedicar aquest espai a informar-vos de la plataforma **VDJOC**, una base de dades interactiva de videojocs que tenen l'opció de llengua en català, creada per la Direcció General de Política Lingüística amb l'objectiu de mostrar la disponibilitat de videojocs en la nostra llengua, encara molt deficitària (actualment només un 5,5 % dels videojocs que es consumeixen a Catalunya són en català), i alhora impulsar-ne el consum i promoure que l'oferta en català d'aquests productes tecnològics continuï creixent.

Aquest aparador de videojocs comercials disponibles en català es mantindrà actualitzat. De moment agrupa una cinquantena de productes organitzats en 12 categories: acció- aventura, arcade, esports, estratègia, infantils, jocs seriosos (*serious games*), musical, plataformes, rol, simulació, terror i trencaclosques.

Es poden consultar mitjançant un cercador, que també permet el filtratge per categories, i cada videojoc té una fitxa informativa amb l'estudi que l'ha desenvolupat, el gènere, les plataformes a través de les quals es pot jugar, l'edat recomanada, el tràiler i l'accés al web del joc. Podeu accedir a VDJOC a través d'aquest enllaç:
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/videojocs/.

I, si teniu dubtes sobre la terminologia dels videojocs, us recomanem que consulteu el diccionari del TERMCAT que duu aquest títol, *Terminologia dels videojocs*, i que forma part de la col·lecció "Diccionaris en línia". El podeu consultar aquí: https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/9.

153
gener
febrer
març
2021

Hi som!

QÜESTIONS DE LLENGUA

Aquest any 2021 continuarem comentant més qüestions que apareixen a la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (GLC) i que esperem que us puguin ser útils.

organitza / organitzat per / organització
En els crèdits d'un acte, una jornada, una exposició, una publicació... s'utilitzen verbs com *organitzar*, *patrocinar...* La construcció preferible és escriure el nom o el participi d'aquest verb:

Organització: Comissió de Formació i Reciclatge

Organitzat per la Comissió de Formació i Reciclatge

Ara bé, d'acord amb la nova gramàtica, atès que ja se sobreentén què es patrocina o organitza, també podem fer servir les construccions següents:

Patrocina: Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona

Organitza: Comissió de Noves Tecnologies del CMAG

uns / uns quants / alguns
Totes tres possibilitats són bones amb valor quantificador. Podem dir, per exemple:

Arran de la situació actual, el CMAG ha decidit ajornar uns dies / uns quants dies / alguns dies la celebració de la Setmana Mundial.

portar + expressió temporal
La construcció genuïna per expressar la idea de duració o continuïtat en un temps determinat és **fer + expressió temporal + que**.

Ja fa uns quants anys que tenim el lema actual: Hi som!

Actualment, segons la GLC, també és admissible una altra construcció, que s'usa força sovint: **portar + expressió temporal**.

Ja portem uns quants anys amb el lema actual: Hi som!

RECURSOS

Molts dels lectors d'aquest butlletí coneixeu i utilitzeu l'Optimot (optimot.gencat.cat), el servei de consultes lingüístiques creat el 2008 per la Direcció General de Política Lingüística (DGPL) en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans i el TERMCAT, un cercador d'informació lingüística que ajuda a resoldre dubtes sobre la llengua catalana i que incorpora diferents diccionaris i recursos lingüístics. És un dels webs més consultats de la Generalitat de Catalunya: en els darrers quatre anys ha tingut prop de 70 milions de visualitzacions. Doncs bé, l'Editorial Penguin Random House, amb el seu segell Rosa dels Vents, ha publicat el llibre titulat ***101 dubtes del català resolts per l'Optimot***, en edició en paper i en format de llibre electrònic, pensat per ajudar a resoldre els dubtes lingüístics més freqüents d'ortografia, morfologia, sintaxi i lèxic.

Elaborat a partir de les fitxes del servei de consultes lingüístiques de la DGPL que formen part de la base de dades d'aquest cercador, en l'obra es recullen qüestions que plantegen dubtes, com ara *sisplau, siusplau o si us plau*; *des que o des de que*; *perquè, per què o per a què*; *per i per a*; *tanmateix o així mateix*; *l'ús del gerundi*; *amb guionet o sense*; *la coma entre el subjecte i el predicat*, etc. A més, amb la intenció de reproduir el to distès amb què l'Optimot difon els continguts al seu canal de Twitter, @optimotcat, s'hi han afegit exemples il·lustratius i vinyetes amb un toc d'humor.

Aprofitem que parlem de l'Optimot per informar-vos també de l'última font incorporada a la base de dades d'aquest cercador: la segona edició del ***Diccionari de sinònims Franquesa*** d'Enciclopèdia Catalana. Amb aquesta novetat s'atén una demanda àmpliament expressada per les persones usuàries. Es tracta d'un diccionari molt complet, que dona llistes de mots, definicions, exemples i informació complementària (antònims, termes analògics, categoria gramatical, marques d'ús, etc.). Conté 75.000 sinònims, entre els quals hi ha recollits un gran nombre de locucions i frases fetes, i 15.000 mots afins, que tenen alguna relació amb l'entrada o amb algun dels sinònims.

Per accedir directament als resultats d'aquesta font al cercador Optimot es pot fer una cerca simple i triar el resultat per fonts o bé es pot utilitzar la cerca avançada i seleccionar el *Diccionari de sinònims Franquesa*.

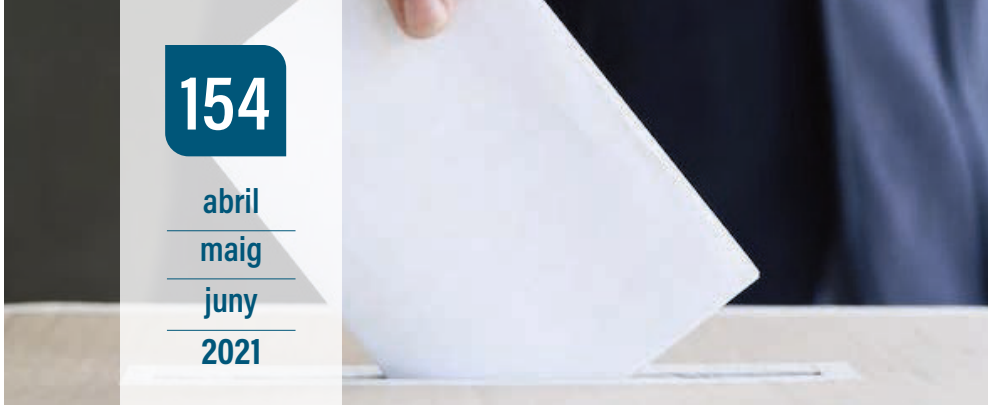

QÜESTIONS DE LLENGUA

En aquest *El Butlletí* del segon trimestre continuem comentant-vos alguns aspectes gramaticals que la *Gramàtica de la llengua catalana* ha incorporat.

***en un minut / *dintre de poc / d'aquí (a)**
Aquestes expressions no són adequades quan el que volem dir és "al cap de (un espai de temps) a comptar des d'ara". La construcció adequada en aquest cas és **d'aquí (a) un minut**, **d'aquí (a) poc**, que podem utilitzar sense la preposició *a*, tot i que en registres formals s'acostuma a mantenir.

D'aquí a poc s'obrirà la inscripció al curs L'assegurança d'automòbils.

D'aquí a pocs dies començarà el procés d'eleccions 2021 per a la renovació de la Junta de Govern.

donat que
Aquesta expressió indica causa i és equivalent a les construccions **atès que** o **vist que**. Convé recordar, però, que no significa 'suposant que', és a dir, no s'ha de fer servir per expressar condició. En aquest cas caldria dir **si** o **posat que**.

Es farà un nou estudi de mercat, atès que / vist que el Col·legi vol conèixer com ha afectat la covid-19 el sector de la mediació.

Posat que es vulgui / si es vol conèixer com ha afectat la covid-19 el sector de la mediació, caldrà fer un nou estudi de mercat.

no tenir per què + infinitiu
Aquesta construcció està formada per un pronom interrogatiu; així doncs, **per què** s'ha d'escriure separat.

No tenim per què ajornar la presentació de la Guia professional*, la farem via web.*

I encara que aquesta construcció té un ús molt generalitzat, hi ha altres solucions preferibles que també podem utilitzar.

No cal ajornar la presentació de la Guia professional*, la farem via web.*

col·labora-hi / col·labora
Els verbs **col·laborar**, **apuntar-se**, **inscriure's** i **participar** necessiten indicar explícitament l'activitat o l'acció a la qual es fa referència o bé utilitzar el pronom *hi*.

El CMAG col·labora amb nombroses entitats d'arreu de Catalunya per donar suport a

iniciatives professionals, hi col·labora des de l'any 1995.

Ara bé, en casos molt concrets com bàners, apartats d'un web, butlletes d'inscripció... es pot prescindir del pronom *hi*.

Col·labora (botó en el web del Col·legi per col·laborar en una campanya, per exemple)

Apunta't (full d'inscripció d'un taller de formació, per exemple)

RECURSOS

En aquest butlletí us volem presentar una nova **infografia interactiva del TERMCAT** que recull alguns dels termes més freqüents vinculats al **teletreball i a l'aprenentatge en línia.** La trobareu aquí: www.termcat.cat/ca/recursos/productes-multimedia/termes-del-teletreball-i-laprenentatge-linia. Són termes que en els darrers mesos han experimentat una notable difusió i que sovint encara es fan servir amb les formes angleses equivalents. La intenció d'aquesta infografia és, precisament, recordar les alternatives catalanes adequades i promoure'n l'ús.

S'hi poden trobar paraules com *seminari web* (en anglès, *webinar*), *silenciar* (una de les alternatives a *to mute*), *videotrucada* (en lloc de *video call*) o *ludificació* (la proposta adequada en lloc de *gamification*). Clicant sobre cada terme s'accedeix a l'enllaç amb la fitxa corresponent del Cercaterm, el cercador de terminologia del TERMCAT, on hi ha la definició del concepte i els equivalents en castellà, francès i anglès.

Aquesta infografia s'afegeix al centenar de productes multimèdia que el TERMCAT ofereix amb la voluntat d'afavorir la difusió de la terminologia dels diferents àmbits d'especialitat, com per exemple la infografia dedicada a la realitat virtual i la realitat augmentada i la dedicada al disseny web, entre altres. Podeu trobar tots els recursos que formen part d'aquesta tipologia multimèdia (pòsters, targetes, infografies interactives, relats visuals...) aquí: www.termcat.cat/ca/recursos/productes-multimedia.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Continuarem parlant de qüestions de llengua, d'algunes expressions que es comenten a la nova gramàtica i que pensem que us pot anar bé conèixer perquè s'usen sovint.

***la de vegades que**
No és adequada l'expressió ***la de vegades que** com a exclamació, o qualsevol expressió amb l'estructura *la + de + nom*. Així, doncs, caldria canviar-la per una altra, per exemple, **quantes vegades** o **les vegades que**.

Quantes vegades t'ho he dit, que vinguis a la Setmana Mundial!

Les vegades que t'ho he dit, que vinguis a la Setmana Mundial!

enfront de
El que hem de tenir present amb la paraula **enfront** és que va acompanyada de la preposició *de* i no de la preposició *a*.

Se'l va trobar enfront de la porta del CMAG.

informar
Del verb **informar** en direm tres coses:

Va acompanyat d'un complement de persona sense la preposició *a*: informar ~~a~~ algú.

A més, al costat, pot portar un altre complement introduït amb les preposicions *de* o *sobre*: informar algú *d'*una cosa o *sobre* una cosa.

I, finalment, si substituïm el complement de persona ho farem amb els pronoms *el*, *la*, *els*, *les* i no pas amb el pronom *li*: l'informem, la informem, els informem, les informem.

Hem d'informar els col·legiats de/sobre la trobada amb les entitats col·laboradores.

A aquesta constructora, caldrà informar-la de/sobre les cobertures del sector de la construcció.

afectar
El verb **afectar**, com el verb **informar** que hem vist abans, tampoc substitueix el seu complement amb el pronom *li*, sinó amb els pronoms *el*, *la*, *els*, *les*.

La cancel·lació de totes les activitats de formació del Col·legi arran de la covid-19 el va afectar molt.

RECURSOS

Les administracions públiques, els mitjans de comunicació, els centres educatius i tots els agents socials, també els col·legis professionals, quan treballen amb persones amb discapacitat o s'hi refereixen tenen un paper essencial en l'erradicació d'estereotips i en la difusió d'una concepció de la discapacitat ajustada a la realitat, en què el llenguatge té un paper clau. Per això la Secretaria de Política Lingüística ha publicat en línia la ***Guia de llenguatge inclusiu en el tractament de persones amb discapacitat***, amb l'objectiu que el català disposi d'una eina útil per a la inclusió social d'aquest col·lectiu.

La guia aporta criteris per fer un tractament de la discapacitat amb un llenguatge adequat, lliure d'estereotips i que utilitzi la terminologia amb què les persones amb discapacitat se senten més identificades, i també ofereix informació del marc conceptual i normatiu.

Amb un enfocament eminentment pràctic, s'hi troben exemples per corregir expressions obsoletes o pejoratives, comunicar amb rigor i precisió i evitar eufemismes i paternalismes. Per exemple, es proposa parlar d'*infants amb discapacitat* en lloc d'*infants discapacitats* i de *persones sense discapacitat*, en lloc de *persones normals*. També pretén evitar usos en sentit metafòric que esdevenen denigrants, com ara *situació esquizofrènica* o *resposta autista*, entre molts d'altres.

Per a l'elaboració de la guia la Secretaria de Política Lingüística ha comptat amb la col·laboració de diverses entitats dedicades a aquest àmbit, de Gemma Rigau i Oliver, membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, de la Secretaria d'Afers Socials i Famílies del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i del TERMCAT.

Podeu consultar la guia aquí:
https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/publicacions_en_linia/arxius/guia-llenguatge-inclusiu.pdf.

I, si voleu consultar altres publicacions de la col·lecció "Criteris lingüístics", les trobareu aquí:
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/classific_temes/temes_criteris_ling/.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Aquest trimestre continuem comentant algunes paraules i expressions usuals.

***apretar**

Segur que aquest estiu passat més d'un de vosaltres en un moment o altre ha dit: "Avui sí que apreta el sol!" Doncs convé que sapiguem que el verb **apretar* és incorrecte en català. Per expressar la intensitat del sol, de la temperatura, etc. podem fer servir verbs com **picar**, **ser viu**, **intensificar-se**...

Aquest estiu sí que picava el sol! En canvi, avui, el fred és viu i ni es nota l'escalfor del sol.

I amb el sentit de 'forçar algú a fer alguna cosa', podem utilitzar **pressionar, collar**, **forçar**, **obligar**..., segons el registre.

Hem de pressionar perquè es modifiqui la Llei de mediació d'assegurances en relació amb la formació dels mediadors.

respondre (a) una pregunta

Quan utilitzem el verb **respondre** amb el significat d'adreçar paraules o senyals per satisfer una pregunta o una qüestió tant pot anar acompanyat de la preposició *a* com pot anar sense cap preposició.

En la jornada sobre el preu de les assegurances, els actuaris del Col·legi d'Actuaris de Catalunya van respondre (a) totes les qüestions que els assistents els van adreçar.

(una) altra vegada

O també **(un) altre cop**... Aquestes expressions signifiquen 'de nou, novament', tant les podem fer servir amb article com sense.

Aquest any s'organitza (un) altre cop / (una) altra vegada el curs Nivell 1 per exercir de corredor d'assegurances.

Sembla ser que

És una construcció molt estesa, que la nova gramàtica ja recull. Amb aquest mateix sentit impersonal, recordeu que hi ha altres expressions com ara **sembla que**, **es diu que**, **diuen que** o **es veu que**.

Sembla ser que / sembla que / es veu que / diuen que val molt la pena llegir la Firma convidada d'aquest trimestre.

RECURSOS

En aquest butlletí no podem deixar de parlar d'un projecte que, encara que no sigui estrictament un recurs lingüístic, és una eina molt important que pretén iniciar un debat constructiu i amb la màxima participació de la societat a l'entorn del futur de la llengua catalana a tota la comunitat lingüística, i assolir el màxim consens possible en la definició de les bases d'actuació en matèria de política lingüística per als propers anys.

Es tracta del procés participatiu del **Pacte Nacional per la Llengua (PNL)** (pacteperlallengua.gencat.cat), que es durà a terme entre l'abril i el juny d'enguany i al qual es convida entitats, institucions i societat en general a recollir opinions i propostes al voltant de la llengua en tots els àmbits.

Amb les aportacions, es redactarà el Pacte durant la tardor i, al desembre, se signarà el document final, que un cop aprovat, les institucions, les entitats i la ciutadania podran subscriure, i que esdevindrà la base del futur pla de política lingüística pluriennal de Catalunya.

El punt de partida d'aquest procés és l'informe *Un marc sociolingüístic igualitari per a la llengua catalana* (el trobareu a l'apartat Documents del web del PNL, transcrit més amunt), presentat a Girona el 23 de març passat. Aquest estudi, elaborat per set acadèmics de diverses universitats catalanes i de l'Institut d'Estudis Catalans, posa sobre la taula l'evolució de factors socials, econòmics, polítics i jurídics que han portat al recés de l'ús, presència i protecció del català. Des de la universitat fins a la transmissió entre generacions, el món empresarial, els entorns digitals o la integració de les persones nouvingudes, es constata que cal una actuació transversal i un compromís a tots els nivells. L'informe, tanmateix, recull les fortaleses de la llengua i vies per rellançar-la.

Us animem a fer les vostres aportacions, tant col·lectives com individuals, en aquest procés participatiu. Trobareu les diferents vies per fer-ho en aquest enllaç: https://llengua.gencat.cat/ca/pactenacionalperlallengua/participacio/.

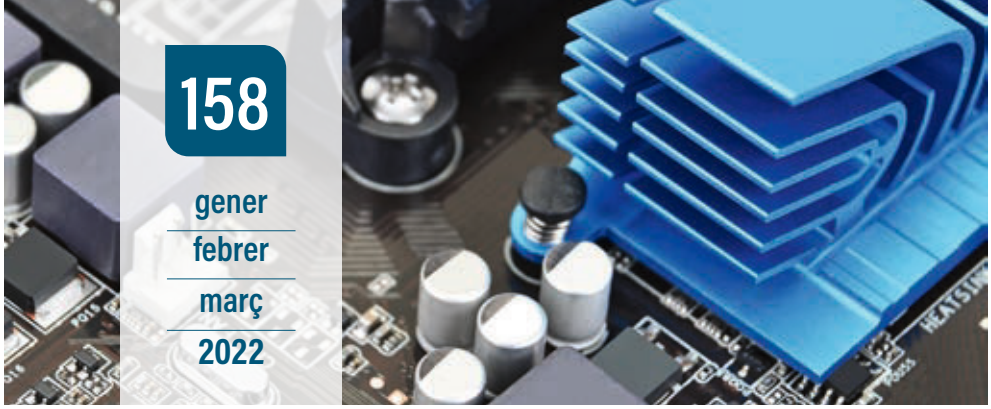

QÜESTIONS DE LLENGUA

Aquest trimestre presentem algunes expressions molt usuals però que de vegades ens fan dubtar quan les hem d'escriure.

l'un i l'altre / l'un i l'altra
I també **l'una i l'altre**, **l'un per l'altra**, **l'un per l'altre**, **l'una per l'altre**, **l'una sense l'altre**, **l'un sense l'altre**... Totes les variants possibles poden anar en masculí o femení, o en singular o plural, segons a qui, o a què, fan referència.

Maria Macià i Josep Mir són responsables en riscos mediambientals de l'asseguradora. Tant l'una com l'altre van presentar casos pràctics durant la sessió amb els col·legiats.

ni l'un ni l'altre ha / han
Quan en una oració el subjecte està format per dos elements coordinats per la conjunció *ni*, el verb es pot usar tant en singular com en plural.

Cap corredor d'assegurances ni cap mediador va/van faltar a la cita anual de la Setmana Mundial del Col·legi.

en contra meu / en contra meva
Semblantment al cas que hem vist més amunt, en aquesta locució el possessiu pot ser tant masculí com femení. També fem el mateix amb la locució *a la vora + possessiu*.

D'altra banda, recordeu que en les formes *nostre/nostra* i *vostre/vostra* el masculí acaba en *e* i el femení en *a*.

Un any més, REALE és a la vora nostre / nostra.

La persona assegurada ha de conèixer que els demandants no poden actuar en contra seva / seu.

segur / de segur / de ben segur
Totes tres expressions signifiquen 'amb seguretat' o 'amb seguretat absoluta'. Encara que al diccionari normatiu (DIEC) només hi trobem l'expressió **de segur**, també podem fer servir **de ben segur** sense problemes perquè, tot i que no apareix al DIEC, és una construcció ben formada.

Segur / de segur / de ben segur que els assistents al curs Ciberriscos, l'amenaça del segle XXI el van trobar molt interessant.

RECURSOS

En aquest butlletí volem donar-vos a conèixer una publicació del TERMCAT sobre una temàtica d'actualitat: la ***Terminologia de la factura elèctrica***.

L'1 de juny de 2021 va entrar en vigor un canvi de tarifa estatal en la factura de l'electricitat que afecta totes les persones amb un contracte de subministrament domèstic. El TERMCAT, amb la col·laboració de l'Institut Català d'Energia i de l'Agència Catalana del Consum de la Generalitat de Catalunya, vol contribuir a aclarir els termes que giren a l'entorn d'aquest canvi tarifari. Per això ha elaborat un diccionari en línia amb un total de 46 entrades i més de 75 denominacions en català, acompanyades d'equivalents en castellà, definicions i notes. Forma part de la col·lecció "Diccionaris en Línia" del TERMCAT i el podeu consultar aquí: https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/298/ca/T.

S'hi troben termes com ara *peatge*, *comercialitzadora de mercat regulat*, *PVPC* o *subhasta*, i també entrades que s'han fet populars recentment, com ara *període horari pla*, *període horari punta* i *període horari vall*, i els conceptes derivats *hora plana*, *hora punta* i *hora vall*. Es pot accedir a la informació del diccionari mitjançant la llista alfabètica de totes les denominacions (per a cada un dels idiomes del diccionari) o fent cerques simples o avançades en qualsevol de les llengües del diccionari.

Aquesta publicació té com a material complementari una infografia interactiva que il·lustra alguns d'aquests termes, la infografia ***Els nous trams del rebut de la llum***, amb enllaços amb les definicions corresponents. La podeu consultar aquí: https://www.termcat.cat/ca/recursos/productes-multimedia/els-nous-trams-del-rebut-la-llum.

QÜESTIONS DE LLENGUA

Aquest trimestre, en *El Butlletí* continuarem veient algunes expressions habituals. Marquem amb asterisc les que no són normatives.

posar en valor
Aquesta locució s'utilitza molt, i es fa servir amb diferents sentits. S'utilitza tant, que de vegades s'obliden altres opcions. Segons el context també podem dir: **valorar** o **fer valer**; **remarcar**, **reivindicar**... depenent de si el que volem és posar de manifest el valor d'una cosa o si el que pretenem és ajudar a l'èxit d'una cosa o fer-ne augmentar el valor.

Cal posar en valor / Cal remarcar / Cal fer valer l'esforç del Col·legi per renovar els acords de col·laboració amb altres institucions.

ser un friqui
Segur que aquesta expressió no la utilitzeu en la vostra documentació. Malgrat això la comentem perquè és una expressió col·loquial molt usada, que prové de l'anglès *freak* o *freaky*. En la llengua general hi ha moltes paraules que, segons el context, ens poden servir per expressar que una persona o una cosa és peculiar o inusual: **estrany**, **rar**, **excèntric**, **extravagant**, **peculiar**, **inusual**...

És una persona excèntrica, es va presentar al sopar de la Setmana Mundial disfressat de Pep, el Pòlissa.

endegar un negoci
En el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2), una de les accepcions del verb **endegar** és emprendre, engegar, iniciar, elaborar. Per tant, també es pot dir **endegar un negoci**, al costat d'**emprendre/iniciar/engegar** un negoci.

Qui vulgui endegar/emprendre/iniciar un negoci, si té treballadors a càrrec, ha de contractar una assegurança d'accidents.

***d'haver-ho sabut / de + infinitiu**
Aquesta construcció no és adequada amb valor condicional. En aquest sentit tenim les formes *si* + verb conjugat, o la locució *en cas que*, entre altres.

~~*D'haver-ho sabut*~~ *Si ho hagués sabut, hauria contractat la pòlissa de responsabilitat civil professional.*

~~*De no poder-assistir*~~ *En cas que no pugueu assistir als cursos de formació que organitza el Col·legi, en l'enllaç següent trobareu un ampli ventall de cursos en línia.*

RECURSOS

En aquest número us volem presentar el portal **Compendium.cat** (www.compendium.cat), un portal de recursos de llenguatge jurídic català, un dels llenguatges d'especialitat d'interès per als mediadors d'assegurances.

Es tracta d'un dipòsit de recursos disponible en línia i obert, que aplega en una sola eina digital la diversitat de recursos de llenguatge jurídic català existents a tot el domini lingüístic (actualment n'inclou més de 700), i es diferencia d'altres portals similars perquè està estructurat al voltant d'un motor de cerca que permet recuperar la informació per la via conceptual i per la via de la cerca lliure, així com mitjançant múltiples remissions que vinculen informació jurídica amb lingüística i viceversa.

D'una banda, un cercador genèric permet fer una cerca lliure i trobar qualsevol tipus de document indexat que coincideixi amb la paraula de la cerca. D'altra banda, un sistema de cerca avançada facilita una cerca més fina (entre altres, per tipus de recurs, format, títol, autor, etc.).

S'hi poden trobar i (en cas que estiguin en línia) consultar tot tipus de manuals de redacció i estil, apunts lingüístics sobre terminologia jurídica, diccionaris jurídics, manuals didàctics, models de documents, articles i apunts de blog, entre d'altres. A més, el portal també ofereix models de documents jurídics i administratius, així com formularis jurídics pertanyents a diferents branques del dret, formularis registrals, arbitrals, notarials i per a procuradors, així com clàusules de derivació a la mediació.

El portal és útil, doncs, per als professionals del dret, els professionals de la llengua i el personal administratiu, d'àmbit públic o privat, que hagi de redactar documents jurídics. També fa servei a estudiants de llenguatge jurídic o dret, professors d'universitat, investigadors en els camps de la lingüística i la terminologia, i també a qualsevol persona interessada en aquest llenguatge.

El Consell de l'Advocacia Catalana és qui lidera i impulsa el desenvolupament d'aquest portal, en conveni amb 17 entitats més (institucions catalanes i andorranes de l'àmbit jurídic, lingüístic i acadèmic), donant compliment a l'article 6.2 de la Normativa de l'Advocacia Catalana, en virtut del qual els col·legis i el Consell es comprometen a impulsar la normalització de l'ús del català en totes les professions jurídiques i en l'Administració de justícia de Catalunya.

Ara fa deu anys es va editar un llibre que recollia els articles de la secció "Assegurem-nos-en" publicats a la nostra revista col·legial durant el període 2002-2012.

Aquesta obra que teniu a les mans, ***Assegurem-nos-en 2012-2022***, és la segona part de la recopilació de la secció de la nostra revista que recull temes de llengua catalana explicats de manera clara i entenedora, i que resolen dubtes que moltes vegades se'ns presenten quan redactem un text.

Novament el nostre Col·legi, amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i del Consorci per a la Normalització Lingüística, vol posar a l'abast de tothom una altra eina que ens ajudi en l'ús quotidià de la nostra llengua, des del rigor i el respecte que es mereix.